

Bizkaia
Jaurerriko
Abokatu
Bazkun
Ohoretsua

Ilustre
Colegio de
Abogados
del Señorío
de Vizcaya

ABORTATZEKO ESKUBIDEAREN MURRIZKETA

MUTUALIDAD DE LA
ABOGACIA

Tú que puedes

Aprovéchate de la Mutualidad de la Abogacía

M^a del Prado Guzmán López
Mutualista desde 2002

Ignacio Peña Robledo
Mutualista desde 1997

Marta Isabel Uriarte
Mutualista desde 1987

José Manuel Cuerva
Mutualista desde 2008

Tú que puedes, benefíciate de todas las ventajas de ser mutualista:

Sin ánimo de lucro	Todos los beneficios para el mutualista¹
Gestión independiente de las inversiones	Persiguiendo siempre la máxima seguridad
Rentabilidad para tus ahorros	4,5% en 2012 + complemento a final de año²
Tus seguros de vida a menor coste	Gracias a nuestra especialización
Ventajas en servicios bancarios, seguros y otros	Con nuestro Club Privilegia
Disfruta de productos exclusivos para los abogados	De previsión complementaria y seguros personales
Gestión profesional	Compatible con la autogestión por los abogados
Costes reducidos	Estructura simple y distribución directa
Tecnología	Web interactiva para cualquier trámite o consulta
Transparencia	Información trimestral, y diaria en la web

Para más información entra en
www.mutualidadabogacia.com

escribe un e-mail a
buzon@mutualidadabogacia.com

o llama al Servicio de Atención al Mutualista
902 25 50 50

1. Los resultados de la Mutualidad revierten directamente en los propios mutualistas excepto el excedente que se debe destinar a reforzar la solvencia de la entidad.
Rentabilidad a cuenta, a la que se adiciona el complemento para alcanzar la rentabilidad total del 2012. La rentabilidad histórica del Plan Universal para los mutualistas ha sido
2. del 5,50% anual promedio desde su creación. Rentabilidades pasadas no garantizan rentabilidades futuras.

L Alberto Ruiz Gallardón Justizia ministroak aurreratu duenez, haurdunaldia borondatez etetea arautzen duen Legearen eraldaketaren bidez, ezabatu egin nahi dira haurdunaldiaren lehenengo 14 asteetan haurdunaldia askatasunez etetea eta fetuaren malformazioa dela-eta haurdunaldia etetea agintzea; ziurrenik, aldaketa horiek Estatuko gobernuak prestatzen ari den erreforma sartuko dira. Mota horretako legeria onartuko balitz, Espainia sexu- eta ugaltze-eskubideei eta aborturako sarbideari dagokienez Europako herrialde murriztaileenetakoa izango litzateke, herrialde hauen aurretik bakarrik: Polonia, Irlanda eta Malta. Azken herrialde horretan, abortua kasu guztietan debekatuta dago.

Europako herrialde gehienetako legerietan epeak eta agindu terapeutikoak konbinatzen dira. Legeriarik malguena Holandan dago; bertan, abortu libre bermatuta dago haurdunaldiaren lehenengo 24 astean barruan. Europako herrialdeetako gainerako legerietan, epeak askotarikoak dira: 10 aste Portugalen, 90 egun Italian, 12 aste Alemanian, Frantzia, Grezian, Belgikan eta Bulgarian, 14 aste Errumanian eta 18 aste Suedian. Azken herrialde horretan, abortuari kasu jakin batzuetan zigorra kendu zion 1938an, eta epeen legea 1975ean onartu zuen.

Herrialde horietan guztietan, ezarritako epeetatik harago zenbait agindu ezartzen dira, arrazoi hauengatik: fetuaren malformazioak, gaixotasun larriaren diagnostikoa, edo emakumearen osasun fisiko edo psikikoko arrisku larria. Kasu horietako asko gaur egungo Sexu eta Ugaltze Osasunari eta Haurdunaldia Borondatez Eteteari buruzko Legean jasota daude, 2010ean indarrean jarri zen horretan.

Bitxia da fetuaren malformazioengatik haurdunaldia etetea ezartzen duen kasua desagertzea, arrazoi moduan emanda desgaitasuna duten pertsonen eta haien familiek gaur egun Mendetasun Legeak ematen duen babesa dutela; izan ere, barregarria eta inozoa da pentsatzea –batez ere gaur egungo krisi garaian- aurreko hori baieztatzen dutenak benetan sinestea lege horren mekanismoek behar den besteko laguntza eskaintzen dutela desgaitasuna duten pertsonen familiei bizitza duina eta gutxieneko aukerak dituen bermatzeko.

Zalantzarik gabe, iritzi horien atzealdean oinarri ideologiko bat dagoela, bizitzaren erlijio-ikuskerak oinarri hartuta. Horren arabera, ez gara gure bizitzaren jabeak, “aldi baterako edukitza” baino ez dugu, eta goragoko beste izaki edo ente batzuek –erlijio-pentsamenduaren arabera- erabaki dezakete bizitza horren xehetasunei buruz. Hala ere, pentsamendu horren aurrean, Osasunaren Mundu Elkartearen arabera, legeak zenbat eta murriztaileagoak izan, haurdunaldia ziurtasunik gabe eteteko kasuen kopuruak gora egiten du –horrek emakumeen osasun fisiko eta psikikoko dituen arriskuekin-. Beraz, egin dezagun gogoeta oraingoan, apur bat bakarrik bada ere.

La reforma de la Ley que regula la interrupción voluntaria del embarazo, tal como ha ido avanzando el Ministro de Justicia, Alberto Ruiz Gallardón pretende suprimir la libre interrupción voluntaria del embarazo dentro de las primeras 14 semanas de gestación o eliminar la indicación por malformación fetal cambios que, probablemente serán introducidos en la referida reforma que prepara el Gobierno del Estado. De aprobarse, finalmente, una legislación con esas características convertiría a este Estado en uno de los países europeos más restrictivos en materia de derechos sexuales y reproductivos y de acceso al aborto, solo por delante de Polonia, Irlanda, o Malta, único país europeo en el que el aborto está prohibido en cualquier supuesto.

La gran mayoría de países europeos tiene legislaciones que combinan plazos con indicaciones terapéuticas. La legislación más flexible existe en Holanda, garantizando el aborto libre dentro de las primeras 24 semanas de gestación. En el resto de legislaciones de países europeos los plazos varían entre las 10 semanas de Portugal, los 90 días de Italia, las 12 semanas de Alemania, Francia, Grecia, Bélgica o Bulgaria, las 14 de Rumanía, o las 18 de Suecia, que despenalizó el aborto en 1938 en ciertos supuestos y aprobó la ley de plazos en 1975

Todos estos países establecen una serie de indicaciones más allá de los plazos especificados, ya sea por malformaciones fetales, diagnóstico de enfermedad particularmente grave, o serio riesgo para la salud física o psíquica de la mujer. Muchos de estos supuestos son los que contempla la actual Ley de Salud Sexual y Reproductiva y de Interrupción Voluntaria del Embarazo, que entró en vigor en 2010.

No deja de ser curioso que se intente justificar la desaparición del supuesto que permite practicar la interrupción del embarazo por malformaciones del feto, amparándose en que las personas discapacitadas y sus familias gozan, actualmente, de la protección que aporta la Ley de Dependencia, ya que, resulta grotesco e ingenuo pensar -especialmente en época de crisis, que alguno de los que defienden tal afirmación crean, de verdad, que los mecanismos de esta ley ofrecen la necesaria y suficiente ayuda para sostener una vida digna y con mínimas oportunidades a las familias de personas discapacitadas.

No hay ninguna duda de que detrás de las opiniones al respecto hay un fondo ideológico que tiene que como base una concepción religiosa de la vida, según la cual, no somos siquiera dueños de la misma, sino que gozamos de una suerte de “posesión temporal” independientemente, de que otros seres o entes superiores- según sea el pensamiento religioso- sean quienes, puedan decidir los destinos de la misma. Sin embargo, frente a esa arraigada corriente de pensamiento se presenta el dato de la Organización Mundial de la Salud, que concluye que donde las leyes son más restrictivas, las tasas de interrupciones inseguras, -con los correspondientes riesgos para la salud física y síquica de las mujeres,- son más altas. Reflexionemos pues, esta vez, aunque sólo sea un poquito.

**Bizkaia
Jaurerriko
Abokatuen
Bazkun
Ohoretsua
Ilustre
Colegio de
Abogados
del Señorío
de Vizcaya**

Decano / Dekanoa

Nazario Oleaga Páramo Consejo de Redacción /
Erredakzio Batzordea
Ana Bermejo Arteagabeitia
Beatriz Barquín Torre
Ignacio Alonso de Errasti

Colaboradores / Laguntzaileak

César Gallastegi Aranzabal
Garazi Arraibi Larrea
Jorge Marqueta Andrés
Eduardo Ranedo Fernández
Idoia Manzarraga Zamalloa
Alberto Martínez Ruiz **Fotografía / Argazkigintza**
E. Moreno Esquivel

Abogacía Solidaria

NO DEJES QUE LA POBREZA IMPONGA SU LEY

www.abogaciasolidaria.es

#AbogaciaSolidaria

La Abogacía Española ha otorgado el Premio Derechos Humanos 2013 al Banco de Alimentos y a Cáritas por su labor con las víctimas de la crisis. Pero no basta con premiar, hay que ayudar.

3.000.000 de personas viven con menos de 307 euros al mes en España

¿Con cuánto ayudar?

Con 1 SMS solidario de 1,20 € donas una ración de alimentos.*

Con 5 € donas un menú en un comedor social

Con 50 € llenas el carro de una familia en un economato solidario

Con 100 € financias durante un mes el comedor escolar de un niño

Con un día de tus ingresos puedes mejorar la vida de muchas personas.

¿Cómo ayudar?

Enviando un SMS Solidario con **ABOGACIA SOLIDARIA** al 28014

En metálico en tu Colegio de Abogados

Con tarjeta de crédito o Paypal desde www.abogaciasolidaria.es

Por transferencia bancaria a la cuenta **0075 0001 81 0607263163**
(poniendo como concepto el nombre del Colegio de Abogados)

Todo lo recaudado se destinará a proyectos de:

* Servicio de SMS solidario: Coste 1,20 €. El importe íntegro se destinará a proyectos de Banco de Alimentos y Cáritas. Servicio de SMS solidario operado por Altiria TIC, www.altiria.com, y la Asociación Española de Fundraising, www.aefundraising.org, Nº. Atn. Ctte. 902 00 28 98. Apdo. de correos 36059 - 28080 Madrid. Válido para Movistar, Vodafone y Orange.

azaroa 2014

06

INFORMAZIOA

Aborturako eskubidearen murrizketa emakumeen giza eskubideen urratze moduan

Eskudirutan egindako ordainketen ondoriozko gastuak kengarri izateari jarritako mugak

KONKURTSOKO GORABEHERAK

Hartzekodun bati komeni zaio zordunaren konkurtsoa eskatzea?

06

13

BERRIAK

Zuzendaritza exekutibo berria Abokatu Gazteen taldean

14

14

JARDUNALDIAK

Berrikuntzak hel-en ekainaren 5ko 4/2013 legea indarrean jarri ondoren. Botatze epaiaketaren aldaketak. Abantailak eta desabantailak errentatzailearentzat eta errentariarentzat.

22

BAZKUNEKO LIBURUTEGIA

24

LEGEGINTZA BERRITASUNAK

26

KULTUR ERANSKINA

26

ABORTURAKO ESKUBIDEAREN MURRIZKETA EMAKUMEEN GIZA ESKUBIDEEN URRATZE MODUAN

Marta Dolado Galíndez. Abokatua

Abokatu askoren ustez, Gallardón ministroak historiako orrietan agertu nahi du Zigor Kode atzerakoi eta ultrakontserbadorearen bultzatzailea izateagatik. Testu horrek gehiago erantzuten die iritzi/presio talde batzuen eskakizunei benetako funtsa duten politika kriminologikoei baino.

Artikulu honetan, zehatz esanda, sexu eta ugaltze osasunari eta haurdunaldia borondatez eteteari buruzko martxoaren 3ko 2/2010 Lege Organikoaren iragarritako eraldaketaz arituko naiz.

Ministro jaunak egin dituen adierazpen ugariei erreparatuz, bi gauza baino ez daude ziur abortuari buruzko etorkizuneko legearen inguruan: 1985eko kasuen sistemara itzuliko dela, gaur egungo epe ereduaren orde, eta 16 urtetik gorako emakumeek gurasoen baimenik gabe abortatzeko eskubidea ezabatuko dela.

Alderdi Popularrak 2010ean konstituzio-aurkakotasun errekurtsua aurkeztu zuen —ondorio juridikoei dagokionez alderdiaren jarrera erakusten du—. Horrez gain, fetuaren malformazioaren ondoriozko abortua gizabanako osasuntsu eta gaixoen arteko “bereizkeria” dela esaten da, et ahoari “ezin da onartu”. Gogoan izan behar dugu fetuaren malformazioaren kasua Konstituzio Auzitegiak babestu zuela 1985ean. Hala ere,

2010eko errekurtsoren arabera, egoera aldatu egin da, orain “Mendekotasun Legea baitago desgaitasuna dutenei eta haien familiei laguntzeko”.

Artikulu honen izenburuan esaten den moduan, aborturako eskubidea murriztea emakumeen giza eskubideak urratzea da, zehatz esanda, sexu- eta ugaltze-eskubideak.

Sexu- eta ugaltze-eskubideen definizioa

Osasunaren Mundu Erakundeak 2002an esandakoaren arabera, sexu-eskubideen barruan sartzen dira lege nazionaletan, giza eskubideen nazioarteko agirietan eta beste adostasun akordio batzuetan aitortutako giza eskubideak, eta horiek giza eskubide unibertsalen osagai eta atal zatietan dira.

Horien barruan sartzen da pertsona guztiek, inolako hertsadura, bereizkeria eta indarkeriarik gabe, hauetarako duten eskubidea:

- osasun maila al bait handiena, sexualitateari dagokionez, sexu- eta ugaltze-osasuneko zerbitzuetarako sarbidea barne hartuta;
- sexualitateari buruzko informazioa bilatu, jaso eta zabaltzea;
- sexu hezkuntza;
- gorputzaren osasuna errespetatzea;
- bikotea aukeratzea;
- sexualki aktiboa izatea edo ez izatea erabakitzea;

- sexu-harreman adostuak; - ezkontza adostua; - seme-alabak izatea edo ez izatea eta noiz izatea erabakitzea; eta -sexu-bizitza egokia, segurua eta atsegina izatea.

“Ugaltze eskubideak” izendapena oraintsu sortu da, Amsterdamen ezarri zen 1984an, Emakumei eta Osasunari buruzko Nazioarteko Bileran. “Reprorights” ere esan izan zaie. Nazio Batuen Giza Eskubideei buruzko Lehen Konferentzian, Teheranen, 1968an, hitz egin zen lehenengoz seme-alaba kopurua eta haien arteko jaiotza-tartea askatasunez hautatzeko giza eskubideari buruz. Nazio Batuek Cairon 1994an egindako Biztanleriari eta Garapenari buruzko Nazioarteko Konferentzian aipatu zen lehenengoz ugaltze eskubideen kontzeptua.

Konferentzia horretan egin zen eskubide horien lehenengo esanbidezko formulazioa: “ugaltze eskubideen bidez, bikote eta gizabanako guztiei aitortzen zaie seme-alaben kopurua, haien arteko tartea eta haiek izateko aukera askatasunez eta modu arduratsuan erabakitzeke eta hori egiteko informazioa eta baliabideak izateko eskubidea, eta sexu- eta ugaltze-osasunaren estandarrik handiena lortzeko eskubidea. Horren barruan sartzen da pertsona guztiak ugaltzeari dagokionez bereizkeriarik, hertsatzerik eta indarkeriarik gabe erabakiak hartzeko duten eskubidea, giza eskubideen baliabideek azaltzen duten moduan”.

Urtebete geroago, Beijingen, Txinan, Emakumeen Munduko IV. Konferentzia egin zen. Ekintza Planean jas ozen ugaltze-eskubideen barruan zenbait giza eskubide sartzen direla, eta horiek aitortuta daudela lege nazionaletan, giza eskubideei buruzko nazioartekoa girietan eta Nazio Batuen bestelako agirietan.

Konferentzian hau ere esan zuten: ...“Eskubide hau gauzatzean, bikoteek eta gizabanakoek kontuan hartu behar dituzte jaiotako eta etor daitezkeen seme-alaben beharriak eta erkidegoarekiko dituzten betebeharrak. Guztien eskubide horiek modu arduratsuan gauzatzea sustatze aizan behar da estatuko eta erkidegoko politika guztien oinarri ugaltze-osasunaren arloan, familia-plangintza barruan hartuta”.

Ugaltze eskubideak giza eskubide moduan aitortzea herrialdeetako eta Nazioarteko Zuzenbide Publikoko barne legerian gertatu da, eta biztanleria eta garapenaren nazioarteko tresnetan jasota dago. Era berean, Emakumeena urkako bereizkeria modu guztiak kentzeari buruzko Konbentzioan, Salvadoreen eta Espainian barne zuzenbidea dena, adierazi zen estatuen betebeharra dela emakumei gizonen eskubide berberak bermatzea, berdintasun egoeran.

Beijingeko Konferentzian (1995), ugaltze osasuna honela definitu zen: “sexu-bizitza atsegina eta arriskurik gabeaz gozatzeko eta ugaltzeko gaitasuna, eta hori egitea, ez egitea, noiz eta nolako maiztasunarekin egitea erabakitzeke askatasuna”.

Osasunaren Mundu Erakundearen arabera, ugaltze osasuna da ongizate fisiko, mental eta soziala ugaltze sistemari dagozkion alderdietan bizitzaren etapa guztietan. Ugaltze osasuneko arreta da ugaltze-osasunari eta ongizateari laguntzen dioten metodo, teknika eta zerbitzuen multzoa, ugaltze-osasunaren arazoak prebenituz eta konponduz. Barruan hartzen du sexu-osasunaren arreta, horren bidez bizi-kalitateak eta harreman pertsonalak hobetu nahi baitira.

Kairon, Egipton, 1994an egindako Biztanleriari eta Garapenari buruzko Munduko Konferentzian definitu zen historian lehenengoz giza eskubideen multzo bat ugaltze eskubide moduan. Kairoko Ekintza Programan ezarritakoaren arabera, ugaltze eskubideek “barruan hartzen dituzte lege nazionaletan, giza eskubideei buruzko nazioartekoa girietan eta adostasunez

onets idiren Nazio Batuen bestelakoa girietan aitortutako zenbait giza eskubide. Eskubide horien oinarria da aitortzea bikote eta gizabanako guztiak oinarritzko eskubidea dutela seme-alaben kopurua, jaiotzen arteko tartea askatasunez eta modu arduratsuan erabakitzeke, eta horretarako informazioa eta bitartekoak izateko, baita sexu- eta ugaltze-osasunaren mailarik handienaz gozatzeko ere. Horrez gain, ugaltzeari buruzko erabakiak bereizkeriarik, hertsatzerik eta indarkeriarik jasan gabe hartzeko eskubidea dute, giza eskubideen agirietan ezarritakoarekin bat etorritik. Eskubide hori egikaritzeko, bikoteek eta gizabanakoek jaiota eta jaiotze gabe dauden seme-alaben beharriak eta erkidegoarekiko dituzten betebeharrak kontuan hartu behar dituzte”.

Sexu eskubideak ez dira bakarrik sexu-harremanak izatea, oinarritzko zenbait giza eskubide biltzen dituzte. Hori dela eta, adierazten dugu aborturako eskubidea murriztea giza eskubideak urratzea dela.

Bizitza eskubidea

Bizitza eskubidea jasota dago Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalaren 3. artikuluan, Eskubide zibil eta Politikoaren Nazioarteko Itunaren 6. artikuluan, Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioaren 6. artikuluan, Giza Eskubideen Europako Konbentzioaren 2. artikuluan, Giza Eskubideen Gutun Afrikarraren 4. artikuluan, Giza Eskubideen Gutun Arabiarren 5. artikuluan, eta Kairoko Ekintza Programaren 8.21 eta 8.27 artikuluetan.

Tresna horietan jasotako bizitza eskubidea osasunari lotutako gaietan aplikatzen hasi da, izaera positiboari erreparatu, eta osasunari eta giza duintasunari lotuta. Ildo horretatik, Giza Eskubideen Batzordearen esanetan, “bizitza eskubidea” adierazpena gizakiari dagokio eta ezin da modu murriztailean aplikatu; eskubide hori babesteak eskatzen du estatuek neurri positiboak hartzea.

Osasunerako eta mediku arretarako eskubideak

Osasunerako eta mediku arretarako eskubidea nazioarteko itun askotan aitortuta dago. Adibidez, Ekonomia, Gizarte eta Kultura Eskubideen Nazioarteko Itunaren 12. artikuluan arabera, estatu kideek aitortzen dute “persona guztiak osasun fisiko eta mentalaren mailarik gorenenez gozatzeko duten eskubidea”. Emakumeen aurkako bereizkeria modu guztiak ezabatzeko Konbentzioaren (EBMEK) 12. artikuluan arabera, “estatu kideek beharrezko neurri guztiak hartuko dituzte emakumeena urkako bereizkeria ezabatzeko mediku arretan, gizonen eta emakumezkoen arteko berdintasun egoeran, mediku arretako zerbitzuetara sarbidea izatea bermatzeko, baita familia-plangintzako zerbitzuetarako ere.

Bereizkeriarik ezarazko eta berdintasunerako eskubidea

Osasunerako eskubideari dagokionez, Emakumeen aurkako bereizkeria modu guztiak ezabatzeko Konbentzioak debekatu egiten du emakumeen aurkako bereizkeria mediku laguntzako zerbitzuetarako sarbidean, eta ohar bat egiten du landa-eremuko emakumeen aurkako bereizkeria ezabatzeko osasun arloko zerbitzuetarako eta informaziorako sarbidean. Estatuek hau egin behar dute:

“Lehentasuna eman behar diote nahi ez den haurdunaldiaren prebentzioari familia-plangintzaren eta sexu-hezkuntzaren bidez, eta amatasunetik eratorritako heriotza-tasak murriztu behar dituzte arriskurik gabeko amatasun zerbitzuen bidez

eta jaio aurreko laguntzaren bidez. Ahal den neurrian, abortua zigortzen duen legeria zuzendu beharko litzateke, abortuak egin dituzten emakumeei ezarritako zigor-neurriak bertan behera uzteko.

Segurtasun pertsonalerako eskubidea

Segurtasun pertsonalerako eskubidea jasota dago Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalaren 3. artikuluan, Eskubide Zibil eta Politikoen Nazioarteko Itunaren 9. artikuluan, Haurren eskubideei buruzko Konbentzioaren 37. artikuluan, Giza Eskubideen Europako Konbentzioaren 5. artikuluan, Giza Eskubideen Amerikako Konbentzioaren 7. artikuluan, Giza Eskubideen Gutun Afrikarraren 6. artikuluan, Giza Eskubideen Gutun Arabiarraren 5. artikuluan, eta Kairoko Ekintza Programaren 7.2 eta 7.11 artikuluetan.

Segurtasun pertsonalerako eskubidea, osotasun fisikorako eskubidea barne hartuta, oinarrizkoa da abortuaren eta giza eskubideen gaian. Haurdunaldi bat nahi ez dena bada eta legeak eskatzen badu emakumeak haurdunaldi horrekin jarraitzea, egoera hori gobernuak emakumearen gorputzean egindako esku-sartzea izan daiteke, eta modu horretan, eskubide hori urratu egiten da. Modu horretan, abortuari dagokionez, pertsonaren segurtasunerako eskubidea honela interpretatu daiteke: emakumea ez behartzea haurdunaldi bat amaiera arte jarraitzea, edo haurdunaldia etetera. Horren ordez, emakumeak berek abuz erabaki ahal izango du nahi gabeko haurdunaldiarekin aurrera egin nahi duen edo ez.

Askatasun eskubidea

Abortua zigortzea emakumeen askatasun eskubidea urratzea da. Abortu bat egin duten emakumeei ezarritako epaiak eraso gehigarria dira emakumeen eskubideetarako, haien osasun-beharrizanei erantzun nahi dieten emakumeak nahierara espetxeratzen baitira.

Emakumeen aurkako bereizkeria ezabatzeko Batzordeak gobernuari legeak berrikusteko eskatu die borondatez abortuak egiten dituztenen zigorrak eta espetxeratzeak eten ditzaten.

Askatasun eskubideari mehatxu egiten zaio emakumeak konbentzitzen dituztenean mediku laguntzarik eska ez dezaten; izan ere, polizia agintarien aurrean medikuek edo osasun arloko beste profesional batzuek salatu ditzaten beldur dira, mediku edo profesional horiek emakumearen ekintza bidegabearen gaineko susmorik baldin badute.

Gainera, askatasun eta segurtasun eskubidea auzitegi nazionalak abortu kasuetan aplikatu dute emakumeek seme-alabak izan nahi dituzten, noiz eta zein maiztasunekin erabakitzeke duten askatasuna babesteko.

Pribatutasunerako eskubidea

Eskubide hau babestuta dago Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalaren 12. artikuluan, Haurren Eskubideen konbentzioaren 16. artikuluan, Eskubide Zibil eta Politikoen Nazioarteko Itunaren 17. artikuluan, Giza Eskubideen Amerikako Konbentzioaren 11. artikuluan, Giza Eskubideen Europako Konbentzioaren 8. artikuluan, Giza Eskubideen Amerikako Konbentzioaren 11. artikuluan, Giza Eskubideen Gutun Afrikarraren 4, 5, 18 eta 29. artikuluetan, eta Giza Eskubideen Gutun Arabiarraren 17 eta 38. artikuluetan.

Haurdunaldiei eta amatasunari buruzko erabakiak oso pertsonalak dira eta, hain zuzen ere, interes mota hori babestu behar du pribatutasunerako eskubideak.

Abortuari dagokionez, emakumearen pribatutasunerako eskubide hori mehatxatuta egon daiteke inguruabar askotan.

Lehenengo eta behin, emakume haurdunaren pribatutasunerako eskubideak boterea ematen dio abortua izan nahi duen edo ez erabakitzeke, eta emakume batek ere ez du erabaki hori ihartu behar zigor jazarpen baten mehatxua duela.

Bigarren, pribatutasunerako eskubidea mehatxatuta dago osasun arloko langileek abortua nahi duten edo abortuaren osteko arreta behar duten emakumeei buruzko informazio konfidentziala zabaltzen denean.

Hirugarren, emakumeen pribatutasunerako eskubidea urratu egiten dute aborturako sarbidea ezkontidearen baimenaren mende jartzen duten politikek.

Informaziorako eskubidea

Eskubide hau esanbidez jasota dago Eskubide Zibil eta Politikoen Nazioarteko Itunaren 19. artikuluan. Biztanleriari eta Garapenari buruzko Nazioarteko Konbentzioaren VII. artikuluan, hau ezarri da: "Pertsona guztiek eskubidea dute haien osasun egoerari, sexualitatearen eta ugalketaren arloko eskubideei eta erantzukizunei, ugalkortasuna arautzeko metodoen onura, arrisku eta eragingarritasunari eta haurdunaldiak kasu zehatz bakoitzerako dituen inplikazioei buruzko informazio argia jasotzeko".

Horrez gain, ugaltze osasunerako informazioaren garrantzia Emakumeen aurkako bereizkeria mota guztiak ezabatzeko Konbentzioaren 10(h) artikuluan azpimarratuta dago. Horren arabera, emakumeek izan behar dute:

"Osasuna zaintzen laguntzen duen informazio material zehatzerako sarbidea"

Informaziorako eskubidea, zehatz esanda osasunerako eskubidearekin lotuta dagoen neurrian, betebeharrak negatiboa du estatuaren aldetik hirugarrenek emandako informazioan eskurik ez sartzeko, eta betebeharrak positibo bat du, osasuna eta ugaltze eskubideak babestu eta sustatzeko informazio osatu, zuzen eta beharrezkoa emateko, abortuari buruzko informazioa barne hartuta.

Tratu anker, jasangaitz eta umiliagarria ez jasateko eskubidea

Tratu anker, jasangaitz eta umiliagarria ez jasateko eskubidea jasota dago Giza Eskubideen Adierazpenaren 5. artikuluan, Eskubide Zibil eta Politikoen Nazioarteko Itunaren 7. artikuluan, Haurren eskubideei buruzko Konbentzioaren 37. artikuluan, Giza Eskubideen Europako Konbentzioaren 3. artikuluan, Giza Eskubideen Amerikako Konbentzioaren 5. artikuluan, Giza Eskubideen Gutun Afrikarraren 5. artikuluan, Giza Eskubideen Gutun Arabiarraren 13. artikuluan eta Kairoko Ekintza Programaren 4, 4.9 eta 4.10 artikuluetan.

NBEko Giza Eskubideen Batzordearen esanetan, abortu legeko eta segururako sarbideari jarritako murrizketek tratu anker, jasangaitz eta umiliagarria ekar dezaketen egoerak sor ditzakete, hala nola abortuaren osteko mediku arretarik ez izatea.

Seme-alaba kopurua eta jaiotzen arteko tartea erabakitzeke eskubidea

Eskubide hori nazioarteko adostasuna duten agiri askotan errepikatu da. Esaterako, Emakumeen aurkako bereizkeria

modu guztiak ezabatzeko Konbentzioaren 16(e) artikuluan hau ezarri da:

“Estatu kideek neurri egokiak hartuko dituzte emakumeena urkako bereizkeria ezabatzeko ezkontzari eta familia harremanei lotutako gai guztietan, eta zehatz esanda, gizonen eta emakumeen arteko berdintasun baldintzetan, hauek bermatuko dituzte: (e) Seme-alaba kopurua eta jaiotzen arteko tartea askatasunez eta modu arduratsuan erabakitze eskubidea eta eskubide horiek egikaritzeko informazioarako, hezkuntzarako eta bitartekoetarako sarbidea izateko eskubidea”.

Bestalde, Biztanleriari eta Garapenari buruzko Nazioarteko Konferentziaren Ekintza Programaren 7.2 paragrafoan azaltzen denez, ugaltze-osasunaren kontzeptuak esan nahi du pertsonak askatasuna daukatela ugalduko diren edo ez, noiz eta zein maiztasunez erabakitze. 7.3 paragrafoan aipatzen da bikoteek eta gizabanakoek seme-alaba kopurua, jaiotzen arteko tartea erabakitze eta eskubide hori egikaritzeko beharrezko informazioa eta baliabideak izateko oinarritzko eskubidea dutela. Hau da, Biztanleriari eta Garapenari buruzko Nazioarteko Konbentzioan jaso egin da Emakumeen aurkako bereizkeria modu guztiak ezabatzeko Konbentzioaren 16(e) artikuluan ezarritako printzipioa, hots, seme-alaba kopurua eta jaiotzen arteko tartea askatasunez eta modu arduratsuan erabakitze eskubidea, baina aitortu egiten da eskubide hori ez dela soilik gizonarena eta emakumearena ezkontzaren barruan; “bikote eta gizabanakoei modu egokian aitortu behar zaie”:

Aurrerapen zientifikoaren onurez gozatzeko eskubidea

Ekonomia, Gizarte eta Kultura Eskubideen Nazioarteko Itunaren 15 1.b) artikuluan hau ezarri da: “Estatu kideek Itun honetan

aitortzen dute pertsona guztiak hauetarako duten eskubidea: b) Aurrerapen zientifikoaren eta horien aplikazioen onurez gozatzea”.

Erlijio- eta kontzientzia-askatasunerako eskubidea

Erlijio eta kontzientzia askatasunerako eskubidea jasota dago Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalaren 18. artikuluan, Eskubide Zibil eta Politikoen Nazioarteko Itunaren 18. artikuluan, Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioaren 14. eta 30. artikuluetan, eta Giza Eskubideen Europako Konbentzioan.

18. artikulua: Pertsona orok eskubidea du pentsamendu-, kontzientzia- eta erlijio-askatasunerako; eskubide horren barruan sartzen da erlijioa edo sinesmena aldatzeko askatasuna eta erlijioa edo sinesmena modu individual eta kolektiboan adierazteko askatasuna, publikoan zein pribatuan, hezkuntzaren, praktikaren, gurtzaren eta betetzearen bidez.

14. 1 artikulua: Estatu kideek haurrek pentsamendu-, kontzientzia- eta erlijio-askatasunerako duen eskubidea errespetatuko dute.

9. artikulua: Pentsamendu, kontzientzia eta erlijio askatasuna: 1. Pertsona orok eskubidea du pentsamendu, kontzientzia eta erlijio askatasunerako; eskubide horrek barruan hartzen du erlijioa edo sinesmena kaldatzeko askatasuna.

Fedea gai pertsonala da, abortua bezala.

Erlijio eta kontzientzia askatasunerako giza eskubideak ez du mugarik, eta ezarrita dauden eta ez dauden erlijioei eta erlijio bat ez izateko eskubideari aplikatzen zaie. Era berean, erlijio askatasunak barruan hartzen du erlijio baten doktrinen arabera modu eskusiboan edo nagusiki diseinatutako legeak betetzeko betebeharretik aske izatea, eta barruan hartzen du era berean norbere kontzientziaren arabera jarduteko askatasuna defendatzen ez diren erlijio-doktrinei dagokienez.

Laburbilduz, sexu eskubideak eta ugaltze eskubideak kultura eta historia testuinguruei lotuta daude, eta bilatzen dute sexu berdintasuna eta ekitatea, bereizkeria modu guztietatik aske egoteko askatasuna, aniztasuna errespetatzea, emakume guztiak haien amatasunari buruz erabakitze duten eskubidea, argudio zientifikoetan oinarritutako informazio egiazko eta egokirako sarbidea izatea, sexu-lehentasanak adierazteko eta harreman adostuak izateko eskubidea, intimitatea eta bizitza pribatua errespetatzea, konfidentzialtasunaren errespetua barne hartuta, metodo antisorgailu seguru, eraginkor, lorgarri eta egokietara sarbidea izatea; osasun zerbitzu integralak eta kalitatezkoak, sexu-hezkuntza integrala, laikoa eta zientifikoa; sexualitatea tortura, hertsatze, esplotazio, sexu-abusu eta beste edozein motatako indarkeriarik gabe gauzatzeko errespetua.

Espainiak goian aipatutako tresna guztiak berrets iditu. Hori dela eta, herrialdeko zuzenbide positiboaren atal dira, eta ondorioz, horietan ezarritako eskubideak errespetatu behar ditu, eta horiek aitortzea sustatu eta horiek aplikatzea bermatu behar du.

Izatez, gure Bazkunaren egoitzan bildu zen EMAKUMEEN ESKUBIDEEN NAZIOARTEKO AUZITEGIAREN (VIENA +20, EUSKALHERRIA 2013) 2013ko ekainaren 7ko Ebazpenak espainiar estatuari ESKATZEN dio nazioarteko arau, itun eta konferentzia guztiak errespetatu behar dituela sexu- eta ugaltze-eskubideen arloan, eta, beraz, baita giza eskubideen arloan ere, gobernuan dagoen alderdiak abortuaren inguruan iragarritako lege-erreformaren aurrean.

ESKUDIRUTAN EGINDAKO ORDAINKETEN ONDORIOZKO GASTUAK KENGARRI IZATEARI JARRITAKO MUGAK

Gonzalo Apoita. Abokatu-ekonomista

Urriaren 29ko 7/2012 Legean ezarritako neurrien artean, besteak beste, zenbait eragiketa ekonomikotan eskudirutan ordaintzeko bideak erabiltzeari mugak jartzea dago, eta horrek ondoreak ditu Estatu osoan, foru lurraldeak barne hartuta. Egia esan, muga bat baino gehiago, benetako debekua da, eta betetzen ez bada, hasieran, administrazio-izaerako diruzko zehapena ezarriko da.

Urriaren 29ko 7/2012 Legean ezarritako neurrien artean, besteak beste, zenbait eragiketa ekonomikotan eskudirutan ordaintzeko bideak erabiltzeari mugak jartzea dago, eta horrek ondoreak ditu Estatu osoan, foru lurraldeak barne hartuta. Egia esan, muga bat baino gehiago, benetako debekua da, eta betetzen ez bada, hasieran, administrazio-izaerako diruzko zehapena ezarriko da.

Eskudirutan ordainketak egiteko muga/debeku hori 2012ko azaroaren 19an jarri zen indarrean, 7/2012 Legea BOEn argitaratu eta 20 egunera.

Lege honen ondoretarako, "eskudirutan" ordaintzea da diru-papera edo txanpon metalikoak ematea, baita eramailearentzako txekuek edo eramaileari ordaintzeko beste edozein bide.

Debekatzen diren eskudiruzko ordainketak dira betekizun hauek betetzen dituztenak: alderdietako bat enpresaburua edo profesionala da, Espainiako lurraldean egin eta ordaintzen dira, eta horien zenbatekoa edo balioa, atzerriko txanponekin ordaintzen bada, 2.500 eurokoa edo

handiagoa izatea (15.000 euro ordaintzailea Espainian bizi ez den pertsona fisikoa bada).

Legean esanbidez ezarri da kreditu-erakundearen bitartez egindako kobrantza eta ordainketetan eta partikularren artean egindako eragiketetan muga horrek ez daukala eraginik. Hori dela eta, neurri horretan "eskura" egindako transakzioak soilik aipatzen dira, hots, alderdi batek enpresaburu edo profesional moduan jarduten duenean.

2.500 euroko gehieneko zenbatekoa zehazteko, "eragiketa" bakoitza modu bakartuan hartzen da kontuan, hau da, zatika kobratu ahal izan diren zenbatek guztiak batzen dira.

Onetsitako neurria eraginkorra izan dadin, 7/2012 Legean zehapen-araubidea ezarri da, ordaintzailearengan zein hartzailearengan eragina duena, modu solidarioan. Horren arabera, aipatu muga betetzen ez bada, arau-hauste larria izango litzateke, eta eskudirutan ordaindutako zenbatekoaren %25eko isuna ezar daiteke. Zehapena bateragarria da balizko beste zehapen batzuekin, eta tributuzko izaerako

zehapen moduan barik administrazio izaerako zehapen moduan hartzen denez, ez dira murrizketak onartzen, ez ados egoteagatik ez goiz ordaintzeagatik. Iraungitze epea 5 urtekoa da.

Garrantzitsua da azpimarratzea ez direla bi zehapen, zehapen bakarra baino. Horretan, bi alderdiak, ordaintzailea eta hartzailea, arau-hausleak dira, eta printzipioz, solidariorioa denez, bietako edozeini eskatu ahal zaio.

Hala ere, Legean ezarri da alderdi esku-hartzaileetako batek eragiketa Zerga Administrazioako Estatu Agentzian (ZAEA) salatzen bada, eragiketaren deskripzioa, zenbatekoa eta beste alderdiaren nortasuna adieraziz, ordaindu eta hurrengo 3 hilabeteren barruan gehienez, alderdi hori erantzukizunetik salbuetsita geratuko dela, baina salbuespen hori salatzen duen lehenengoari soilik aplikatzen zaio. Azken finean, "damutzeari" emandako saria da. Ez du zehapena murrizten; horren ordez, Administrazioa beste alderdiarengana zuzendu daiteke kobratzeko. Alderdi hori guztiz identifikatuta egongo da salaketan.

ZAEAREN web orrian, www.aeat.es, salaketa horiek izapidetzeko prozedura bat jarri da, eta itxuraz, erabiltzen ari dira. Izan ere, arauak 11 hilabeteko indarraldia duela, 2.200 salaketa baino gehiago izapidetu dira.

Neurri berri honen ezagutza eta irismena errazteko, ZAEAK Informa bere programan (2012.12.14) zenbait galdera eta erantzun argitaratu ditu, eta horien bidez zalantzazkoak izan daitezkeen kasu batzuk argitzen dira. Era berean, Bizkaiko Enpresaburuaren Konfederazioak, 2013ko otsailean, "galderarik ohikoenak" biltzen dituen zirkularra argitaratu du. ZAEAREN Informa programan eta CEBEK gidan argitaratutako galderen erantzunetatik, hauek azpimarratuko ditugu:

- Laburbiltze-fakturak eman zein ez eman, 2.500 euroko muga eragiketa bakoitzarentzat da, banaka hartuta.
- Segidako traktuko eragiketetan (besteak beste, hornikuntzak eta errentamenduak ordaintzea), zenbatekoa zehazten da kontratuan ezarritako fakturazioaren eta kobrantzaren periodikotasunaren arabera. Hori dela eta, ez dira batu behar kontratua indarrean dagoela urte batean fakturatutako eragiketa guztiak.
- Eskudiruko ordainketa 2.500 eurotik beherakoa izan arren, eragiketaren zenbatekoa kopuru horretatik gorakoa bada, eragiketa ezin da eskudirutan ordaindu, ezta modu partzialean ere. Horrek esan nahi du 2.150 euroko eragiketa ezin dela ordaindu 2.500 euroko txeki izendunarekin eta 10 euroko billetearekin. Edonola ere, azpimarratzekoa da, kasu hauetan, zehapenak eskudirutan ordaindutako prezioaren zatian soilik izango lukeela

eragina, hau da, zehapenaren oinarria eskudirutan ordaindutako zatiarekin bat etorriko da beti.

- Eragiketa baten aurrekontua 2.500 eurotik beherakoa bada eta hortik kopuru bat eskudirutan aurreratzen bada baina amaierako zenbatekoa 2.500 eurotik gorakoa bada, eskudirutan ordaintzeko debekuak ordaintzeko dauden kopuruetan soilik izango luke eragina.
- Abokatuek jasotzen dituzten funtsen horniduretan ere muga/debeku horrek eragina du, horien zenbatekoa 2.500 eurokoa edo handiagoa denean, betiere, lanbide-ordainsariaren konturako ordainketak direnean. Emandako kopuruak "kitagarrien" kontzeptuan eman direla frogatzea interesdunei dagokie.

Eskudirutan ordainketak egiteko debekuari buruzko araudi berria eta hori ez betetzeak dituen zehapen zuzenak aztertu ondoren, ikus dezagun ea horietatik zergetan ondorioz sor daitekeen.

ZAEAREN eta CEBEKEN esanetan, eskudirutan egindako ordainketen muga ez betetzeak ez duela eragotziko gastua eta jasandako BEZAREN kuota deduzigarria izatea, betiere, horretarako eskatutako betekizun materialak eta formalak betetzen badira. Hala ere, Bizkaiko, Gipuzkoako eta Arabako lurralde historikoetan 2013an onetsitako foru arautan zenbait neurri ezarri dira zerga-iruzurraren kontrako borroka indartzeko, eta Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari eta Sozietateen gaineko Zergari lotutako artikulua aldatu dira, eta kengarritzat hartzen ez diren gastuen artean sartu dira 7/2012 Legearen 7. artikuluan eskudirutan egindako ordainketen mugei dagokienez ezarritakoa betetzen ez duten eragiketetatik eratorritako gastuak (neurri horrek 2013ko urtarrilaren 1etik aurrera ditu ondoreak).

Nire ustez, lurralde historiko horietako zergadunentzat ezarritako zehapen bikoitz hori gehiegizkoa da profesionalak, enpresaburuak edo, hala denean, sozietateak faktura edo justifikazio-agiria duenean, eragiketa behar den moduan erregistratu duenean eta, gainera, gastua sarrerei zuzenean lotuta dagoenean.

Gaur egun, egia da 2.500 eurotik gora eskudirutan egindako ordainketa debekatuta dagoela, zenbatekoaren %25ari dagokion diruzko isuna ezar dakiokela, eta gure kasuan behintzat, lotuta duen gastua ez dela kengarria izango. Hala ere, azken zati hori ulertzea zaila da, ordainketa hori gastu batekin lotuta dagoenean, gastu hori horrela sailkatu izan balitz beste modu batean ordainduko bailitzateke. Edonola ere, gutxienez, jakitea garrantzitsua da.

Bilbo, 2013ko urriaren 21a

Envía UNICEF al 28028 y ayúdanos a seguir salvando vidas

18.000 NIÑOS MUEREN CADA DÍA POR CAUSAS QUE PODEMOS EVITAR.

1 SMS = 1 NIÑO VACUNADO CONTRA ENFERMEDADES MORTALES.

AHORA NO PODEMOS PARAR.

COSTE DEL MENSAJE 1,20€ ÍNTEGRO PARA UNICEF. Válido para Movistar, Vodafone, Orange y Yoigo. Número sin fines comerciales. Operado por UNICEF n.atn.cte:902080900 unicef.es. Información legal y protección de datos: unicef.es

unicef
unicef.es/ahoranopodemosparar

KONKURTSOKO GORABEHERAK HARTZEKODUN BATI KOMENI ZAIO ZORDUNAREN KONKURTSOA ESKATZEA?

Carlos Ais

“Gorabeheren” azken atalean, aurreratu genuen hurrengo gaia “nahitaezko konkurtsoa” izango zela. Konkurtso hori da hartzekodunak eskatuta hasten dena. Hartzekodunak, ekimena hartuta, epaitegiari eskatzen dio bere ordunaren konkurtsoa adierazteko. Hartzekodun horrek bere kreditua ez du zuzenean kobratu nahi, or har ezin izan duelako egin; horren ordez, zorduna konkurtso prozesu baten mende jartzen du, eta horren eraginez, kudeaketa-askatasuna galduko du, likidazio-arriskua izango du eta arriskua izango du erantzukizuna enpresaz ordunaren administratzaileen esku jartzeko. Hori dela eta, batzuetan, nahitaezko konkurtsoa presio-argudio moduan erabiltzen da konkurtso-prozedura batean murgilduta egon nahi ez duen zordunarekin egindako negoziazioan —prozesu horretan, oro har, konkurtsoa nahitaezkoa denez, administrazio-gaitasuna eta ondarea erabiltzeko gaitasuna modu automatikoan galduko ditu —eta ordaintzea, zorra bermatzea edo hartzekodunarekin adostea aukeratuko du.

Edonola ere, errealitateak erakusten du nahitaezko konkurtsoak inola ere ez duela bermatzen hartzekodunak bere kreditua berreskuratzea. Gainera, arrisku adu bere eskaerari jaramoni kez egiteko eta kostuak eta kalte-ordain bat ordaintzera kondenatzeko. Agian horregatik, irudi hau ez da asko erabiltzen. Espainian, 2013ko bigarren hiruhilekoan, nahitaezko konkurtsoak konkurtso guztien %5,09 izan ziren; EAEn, %4,16, eta Bizkaian, %3,63. 2012. urte osoan, Bizkaian %1,72 soilik izan ziren, EAEn %1,61, eta Espainian, %6,18 (Iturria: Estatistika Institutu Nazionala).

Hartzekodun guztiak legitimatuta daude zordunaren konkurtsoa eskatzeko (zorduna pertsona juridikoa bada, zorregatik modu pertsonalean erantzuten dutenak ere legitimatuta daude), eta horretarako, legearen arabera kaudimengabezia erakusten duten egitateetako batean oinarritu behar dira: alferreko gauzatze berezia eta largespena, orokorra edo sektorekoa, honen arabera: betebeharrak guztietan edo legearen arabera zordunaren pasiboan bereziki sentikorrek diren motetako batean eragina izatea, tasatutako beste egitate batzuk ere kontuan hartuta.

Modu sinplean, esan dezakegu hartzekodunak nahitaezko konkurtsoa eska dezakeela huts egindako gauzatze “titulu indibiduala” aurkezten duenean edo largestearen edo zordunak ordaintzeko ez betetzearen “egoera orokorra” egiaztatzen duenean.

Lehenengo kasua gertatzen da hartzekodunaren eskabidea oinarritzen denean bere aldeko gauzatzea edo premiamendua eman duen tituluari, enbargotik ez badira atzeratzen ordaintzeko behar den besteko ondasun libererik.

Bigarren kasua gertatzen da eskabidea oinarritzen denean hauetan: zordunaren betebeharren ordaintzeta arruntaren largespen orokorra; zordunaren ondarean oro har eragiten duten ordaindu gabeko gauzatzeen ondoriozko enbargoak egotea; zordunak bere ondasunak presaka edo modu galgarrian ostendu edo likidatzea, edo konkurtso eskabidearen aurreko hiru hilabeteetan eska daitezkeen zerga-betebeharrak ordaintzeko betebeharrak modu orokorrean ez betetzea, hots, Gizarte Se-

gurantzako kuotak ordaintzea, azken hiru hilekoei dagozkien lan-loturetatik eratorritako soldatak eta kalte-ordainak eta gainerako ordaintzak ordaintzea.

Eskabidearen oinarria enbargo edo ondare-ikerketara alferrekoa direnean (titulu “indibidual” ez-gauzatua) edo kaudimengabezia-adierazpen administratibo edo judiziala eragiten ditue-nean, epaileak konkurtsoa adierazteko autoa emango du. Kasu honetan, konkurtsoa adierazten da zordunari entzun gabe, eta horrek gero adierazpen horri aurka egiteko aukera izango du, baina konkurtso egoeran kokatu duen ebazpenari errekurtsio bat egitearen bidetik.

Eskabidea aurkezten badu zorduna ez den baina legitimatuta dagoen beste batek (zorregatik modu pertsonalean erantzuten dutenak) eta lehen aipatutako egitatea ez den beste bategatik, konkurtsoa ez da zuzenean adierazten. Horren ordez, eskabideaz ordunari helarazten zaio eta hori eskabidearen aurka ager daiteke.

Aurka egiteko, zordunak oinarri moduan har dezake eskabidearen oinarriko egitatea ez dela esistitzen edo, hori esistitu arren, zorduna ez dagoela kaudimengabezia egoeran. Garrantzitsua da azpimarratzea hartzekodunari dagokiona baieztatzen duen horren frogazama —kaudimengabezia errebelatu edo adierazten duen arrazoiak—. Baina zordunaren aurkaratzea oinarritzen bada ez dagoela horrelako kaudimengabeziarik, frogaren zama aldatu egiten da eta berari dagokio kaudimena frogatzea.

Aurka egitea egon bada, alderdiei ikustaldirako deia egiten zaie, eta zordunak, horren aurretik edo une horretan, hartzekodun eskatzaileari behar dena kontsignatu beharko dio. Hori da hartzekodunak benetan nahi duena. Zordunak diru hori bere esku jartzea eta nahitaezko konkurtsoaren eskabideak ez jarraitzea; izan ere, hartzekodunak, kontsignazioa ikusita nahitaezko konkurtsoaren eskabidea berresten ez badu, prozedurak ez du aurrera egiten.

Kontsignaziorik ez badago edo kontsignazioa egon arren hartzekodunak eutsi egiten badio, ikustaldia egiten da, alegazioekin eta frogarekin. Azkenean ebazpena emango da, eta horretan konkurtsoa adierazi edo eskabidea ezetsiko da. Kasu horretan, hartzekodun eskatzailea kostuak ordaintzera kondenatu dezakete, eta gainera, posible da, konkurtso legean hala jasota baitago, bere aurka prozedura bat irekitzea bertan behera utzitako eskabideak sortu ahal izan dituen kalte-galerak zehazteko. Arrisku gehiegi eta berreskuratzeo aukera gutxi!

Gaurkoz, amaituko dugu esaten konkurtsoak eragin zuzen positiboa duela nahitaezko konkurtsoa eskatzen duen hartzekodunaren kredituaren gain. “Sartu” egiten da, bere kredituari zati batean pribilegioak ematen baitzaizkie: pribilegio orokorra duten kredituak izango dira konkurtsoa zein hartzekodunek eskatuta adierazi eta horrenak, mendeko izaera ez dutenak, zenbatekoaren ehuneko berrogeita hamarrera arte. Baina, zenbat konkurtsoan berreskuratzen dute haien kreditua pribilegiatu orokorrek? Hurrengo baterako utziko dugu konkurtsoko kredituak ordaintzearen gaia.

ABOKATU GAZTEEN TALDEKO BATZORDE EXEKUTIBO BERRIA

Lankide agurgarriak,

Dakizuen legez, pasa den hilean, urriaren 29an, Bizkaiko AGTko Batzorde Exekutiboarako Hauteskundeak egin ziren; hautatuak eta beraz izendatuak ondorengo lankideak izan ziren:

YAYONE ALTUNA CHARTERINA (Lehendakaria)
IKER CEBALLOS MAUDO (Idazkaria)
GARBIÑE GOROSTIZA VICARIO (Diruzaina)
MIRIAM IZQUIERDO GARCIA (1. batzordekidea)
DAVID PEREZ ALONSO (2. batzordekidea)
LETICIA ALVAREZ MADARIAGA (3. batzordekidea)
MIKEL LUJA PENCHE (4. batzordekidea)

Taldeak bereziki eskertu nahi du hauteskunde eguneko parte hartzea.

Batzorde berriaren mezua:

Bizkaiko AGTko Batzorde Exekutibo berriak eskerrak eman nahi dizkie bihotzez urriaren 29an gure proiektuaren alde apustu egin zuten lankide guztiei; badakigu lan handia da-

goela egiteke, baina erronka berri honi aurre egiteko gogotsu gaude. Eskerrak eman nahi genizkioke ere hiru urte hauetan abokatu gazteen interesen defentsan lanean gogor aritu den batzorde exekutiboari. Bide batez, lankide gazte guztiei Abokatu Gazteen Taldean eta honek antolatutako ekintzetan parte hartzeko gonbidapena luzatu nahi diegu!! Eskerrik asko eta ekin gogor lanari!

Bizkaiko Abokatu Gazteen Taldea

IMQ Abogados

Tu salud

La salud lo es todo y con IMQ tienes todo para cuidarla

- La red sanitaria más extensa y la tecnología de vanguardia, sin esperas
- **Completa cobertura** para ti y los tuyos
- **Seguro de accidentes** para el titular de la póliza desde sólo 5,13 €/mes*
- **5% de dto.** hasta el 31/12/2014 para nuevos clientes que contraten el seguro antes del 31/12/2013
- **4% de dto.** por pago anual y **5%** para 5 o más beneficiarios
- Importantes ventajas fiscales

Exclusivo abogados desde
45,04 €/persona/mes

IMQ
Tu seguro médico

902 311 902 agencia@imq.es www.imq.es

* Es necesaria la contratación del seguro de accidentes para el titular de la póliza.

Oferta exclusiva para miembros de los Colegios de Abogados del País Vasco, cónyuges e hijos, menores de 65 años. Ver condiciones generales de las pólizas. Precios 2013. R.P.S.: 143/12

NOVEDADES EN LA LAU TRAS LA ENTRADA EN VIGOR DE LA LEY 4/2013, DE 4 DE JUNIO. MODIFICACIONES DEL JUICIO DE DESAHUCIO. VENTAJAS E INCONVENIENTES PARA EL ARRENDADOR Y ARRENDATARIO

BERRIKUNTZAK HEL-EN EKAINAREN 5KO 4/2013 LEGEA INDARREAN JARRI ONDOREN. BOTATZE EPAIKETAREN ALDAKETAK. ABANTAILAK ETA DESABANTAILAK ERRENTATZAILEARENTZAT ETA ERRENTARIARENTZAT

Alberto Torres López

El día 15 de noviembre, se celebró en el salón de actos del colegio una jornada sobre la nueva Ley 4/2013, de medidas de flexibilización y fomento de del mercado de alquiler de viviendas, que modifica algunos aspectos de la Ley de Arrendamientos Urbanos (LAU). La jornada fue organizada por Sepin y la Escuela de Práctica Jurídica de nuestro colegio.

Azaroaren 15ean, Bazkuneko ekitaldien aretoan, Etxebizitzen alokairu merkatua malgutu eta sustatzeko neurriei buruzko 4/2013 Legearen inguruko jardunaldia egin zen. Hain zuzen ere, lege horrek Hiri Errentamenduen Legearen (HEL) alderdi batzuk aldatzen ditu. Jardunaldia Sepinek eta gure Bazkuneko Praktika Juridikoko Eskolak antolatu zuten.

La presentación corrió a cargo de Ignacio Amilibia, quién dio la palabra al primero de los ponentes, Alberto Torres López. Alberto es el Director Jurídico de Sepin Editorial Jurídica y abogado.

Antes de comenzar a explicar las novedades introducidas en la LAU, el ponente apuntó que considerando la actual situación de crisis que vivimos, la renegociación entre el arrendador y el arrendatario es siempre la mejor opción. Si no se puede llegar a un nuevo acuerdo, nos encontramos ante reclamaciones de rentas, ejecución de avales, declaraciones de concurso... con todo lo que ello conlleva.

La LAU 29/1994 ha sufrido varias modificaciones con la 1/2000 de la Ley de Enjuiciamiento Civil, Ley 23/2003, Ley Orgánica 19/2003, Ley 19/2009, Ley 37/2011 y ahora con la Ley 4/2013. La intención siempre ha sido la misma: agilizar los juicios por desahucio.

A pesar de que con la Ley 4/2013 se han introducido algunas novedades, en palabras del ponente no se ha dado respuesta a una necesidad importante, que es la de crear un nuevo proceso especial para los casos de desahucio. Este procedimiento tendría cabida en el Libro IV de la Ley de Enjuiciamiento Civil.

A la hora de interponer una demanda de desahucio tenemos que considerar diferentes aspectos. Por un lado, está el tema de los tipos de impago. En este aspecto, el ponente explicó que la jurisprudencia sostiene que incluso en los supuestos de escasa cuantía es posible demandar, tal y como recogen las sentencias de la Audiencia Provincial de Bizkaia, sección 5ª, del 2 de marzo de 2011, la de la AP de Las Palmas 116/2005 o la AP de Baleares 143/20110. Asimismo, es también suficiente que haya un retraso en una única renta para presentar la demanda (AP de Bizkaia, del 25 de mayo de 2011).

En el caso de que el arrendatario esté en concurso, según el artículo 70 de la Ley Concursal 22/2003, el administrador podrá rehabilitar el contrato hasta la fecha del lanzamiento.

En estos casos, presentar la demanda antes del procedimiento del concurso es fundamental para que toda la tramitación se realice en primera instancia. En caso de interponer la demanda después del concurso, será competente el juzgado de lo mercantil con todo lo que ello conlleva: tener que dar traslado de la demanda a todos los participantes del concurso, además no cabe la acumulación del desahucio con la reclamación de renta y el procedimiento será más lento debido al colapso actual de los juzgados de lo mercantil.

Otra de las cuestiones que se plantea es la acumulación

Aurkezpena Ignacio Amilibiak egin zuen, eta ondoren, lehenengo hizlariari hitza eman zion, Alberto Torres Lópezzi alegia. Alberto Sepin argitaletxe juridikoaren zuzendaria eta abokatua da.

HELen sartutako berrikuntzak azaldu aurretik, hizlariak adierazi zuen, gaur egungo krisi egoera kontuan hartuta, errentatzailearen eta errentariaren arteko birnegoziazioa aukerarik onena dela beti. Akordioa lortu ezin bada, errenta erreklamazioen, abal beteazpenen, konkurtso adierazpenen... aurrean gaude, horrek dakarren guztiarekin.

29/1994 HELk zenbait aldaketa izan ditu hauek direla bide: Prozedura Zibilari buruzko 1/2000 Legea, 23/2003 Legea, 19/2003 Lege Organikoa, 19/2009 Legea, 27/2011 Legea, eta orain, 4/2013 Legea. Asmoa beti berdina izan da: botatze epaiketak bizkortzea.

4/2013 Legearen bidez berrikuntza batzuk sartu diren arren, hizlariaren esanetan, ez zaio erantzunik eman beharizan garrantzitsu bati, hots, botatze kasuetarako prozesu berezi berria sortzea. Prozedura hori Prozedura Zibilari buruzko Legearen IV. Liburuan sartuko litzateke.

“

Merkataritza arloko epaitegia kolapsatuta dagoenez, onuragarriagoa da utzarazpen-demanda aurkeztea konkurtso-demanda aurkeztu beharrean

”

Botatze-demanda bat jartzerakoan, hainbat alderdi hartu behar ditugu kontuan. Bateatik, ez ordaintzeko moten gaia dago. Ildo horretatik, hizlariak azaldu zuen jurisprudenzia arabera, munta txikiko kasuetan ere posible dela demanda jartzea. Hala jaso dute Bizkaiko Probintzia Auzitegiaren 5. sekzioko 2011ko martxoaren 2ko epaiak, Las Palmaseko Probintzia Auzitegiako 116/2005 epaiak eta Balear uharteetako 143/2011 epaiak. Era berean, nahikoa

da errenta bakar batean atzerapen bat egotea demanda aurkezteko (Bizkaiko Probintzia Auzitegia, 2011ko maiatzaren 25a).

Errentaria konkurtsoan badago, 22/2003 Konkurtso Legearen 70. artikulua arabera, administratzaileak kontratuaren indarraldia birgaitu ahal izango du maizter-botatzea egiteko unea iritsi arte.

Kasu horietan, konkurtso-prozeduraren aurretik demanda aurkeztea ezinbestekoa da izapide guztiak lehen auzialdian egiteko. Demanda konkurtsoaren ostean jartzen bada, merkataritza arloko epaitegia izango da eskuduna, horrek dituen ondorio guztiekin: demanda konkurtsoko parte-hartzaile guztiei jakinarazi behar zaie. Gainera, ezin dira botatzea eta errenta erreklamazioa pilatu, eta prozedura geldoagoa izango da, merkataritza arloko epaitegiak gaur egun guztiz kolapsatuta baitaude.

“

Debido al colapso que sufre el juzgado mercantil, siempre es más beneficioso presentar la demanda de desahucio antes del concurso

”

de acciones. La acumulación en el caso del arrendatario y del avalista sí que es posible, así como el desahucio por expiración de término y la reclamación de rentas o daños por perjuicio y según la mayoría de los magistrados la falta de pago y el desahucio por expiración de término también son acumulables.

Sin embargo, aunque si que se pueden acumular el desahucio por falta de pago y la reclamación de las rentas, el ponente nos invitó a reflexionar sobre esta cuestión. Tal vez no merezca la pena acumular ambas acciones si el arrendatario en una persona con escasos recursos económicos y sabemos que jamás se van a satisfacer esas cantidades.

Respecto del requerimiento que se hace con un mes de antelación para evitar la enervación, el ponente no lo veía muy útil, puesto que en su opinión el que no pueda o no quiera pagar no lo va a hacer se le envíe o no este requerimiento.

Planteatutako beste gai bat akzioak metatzea da. Metatzea posible da errentariaren eta abal-emailearen kasuan, baita botatzea epea amaitzeagatik eta errentak edo galerengatik kalteak erreklamatzeko ere, eta magistratu gehienek ustez, ez ordaintzea eta epea amaitzeagatik botatzea ere metatzeko modukoak dira.

Hala ere, ez ordaintzeagatik botatzea eta errentak erreklamatzeko metatu daitezkeen arren, hizlariak gai horren inguruan gogoeta egiteko esan zigun. Agian ez du merezi bi akzioak metatzeak bitarteko ekonomiko gutxi dituen errentariaren kasuan, kopuru horiek ez baititu inoiz ordainduko.

Ezerezean uztea saihesteko hilabete lehenago egiten den errekerimenduari dagokionez, hizlariak ez du oso erabilgarri ikusten, bere ustez ordaindu ezin duenak edo nahi ez duenak ez du ordainduko, errekerimendu hau bidali zein ez.

Demandaren espezialitateei helduta, kasu guztietan,

Daniel Loscertales

**IRAGARKI
TAULA
TABLÓN DE
ANUNCIOS**

Bulegoa alokatzen da altzariekin abokatuen bufete finkatuan Areetako metroaren ondoan, abokatuarentzat, prokuradorearentzat, ekonomistarentzat edo antzeko lanpostu batentzat (pertsona bat edo bi). Ekonomikoa.

Interesa izanez gero, deitu 94 480 25 66 zenbakira.

Kideen bila nabil barakaldon aholkularitza sortzeko (higiezinaren arlokoa, merkataritzakoa, lan arlokoa, zibila, fiskala, kontabilitatekoa...). Harremanetarako telefono zenbakia: 676 976 348

Centrándose en las especialidades de la demanda, en todos los casos la competencia está en el lugar donde radica el inmueble. La cuantía por falta de pago y expiración del término será por la anualidad de la renta, y no por el valor del inmueble. Este matiz conlleva una gran diferencia en costas.

La no solicitud de la enervación causa la inadmisión de la demanda, con la pérdida de tiempo que ello conlleva. Resulta también importante la posibilidad de ofrecer al arrendatario la condonación a cambio de entregar la posesión de la vivienda en el plazo de quince días.

En la demanda hay que solicitar la ejecución y el lanzamiento. Respecto de la retirada de bienes muebles y enseres, se solicitará que se retiren todas ellas con el apercibimiento de que se declaren abandonadas en el caso de que no se haga.

Una vez presentada la demanda y admitida a trámite, se da el plazo de diez días para el desalojo, pago o enervación y oposición. En caso de no haber oposición, se supone el consentimiento a la resolución y se decreta el lanzamiento sin más trámite. Si la notificación resulta negativa va directamente a los edictos, sin necesidad de averiguación del domicilio.

En el caso del demandado, en la mayoría de las veces, éste no hace nada y se decreta el archivo con la imposición de costas. El arrendatario también tiene la opción de desalojar el inmueble con la consignación de las lla-

“

Una vez dictada la sentencia, se suprime la preparación del recurso de apelación

”

eskumena higiezina kokatuta dagoen lekuan dago. Ez ordaintzearen eta epea amaitzearen ondoriozko zenbatekoa errentaren urtekoa kontuan hartuta kalkulatu da, eta ez higiezinaren balioa. Ñabardura horrek alde handiak eragiten ditu kostuei dagokienez.

Ezerezean uztea eskatzen ez bada, demanda ez da onartzen, eta horrek denbora galtzea esan nahi du. Era berean, garrantzitsua da errentariari barkamena eskaintzeko aukera etxebizitza hamabost eguneko epean ematearen truke.

Demandan, betearazpena eta maizter-botatzea es-

“

Behin epaia emanda, apelazio-errekurtsoa prestatzea bertan behera uzten da

”

katu behar dira. Ondasun higigarriak eta tresnak kentzeari dagokionez, horiek guztiak kentzeko eskatuko da, eta horrela egiten ez bada, bertan behera utzi dituztela joko da.

Demanda aurkeztu eta izapidetzeko onartu ondoren, hamar eguneko epea ematen da etxebizitza uzteko, ordaintzeko edo demanda ezerezean utzi eta aurkaratzeko. Aurkaratzerik ez badago, ebazpena onartu egiten dela jotzen da eta maizter-botatzea dekretatzen da, beste izapiderik egin gabe. Jakinarazpena negatiboa bada, ediktuetara jotzen da zuzenean, etxebizitza ikertzeko beharrik gabe.

Demandatuaren kasuan, gehienetan, horrek ez du ezer egiten eta artxibatzea dekretatzen da, eta kostuak ezarri. Errentariak ere higiezina uzteko aukera du, giltzak kontsignatuta. Ildo horretatik, hizlariaren aukera da giltzak epaitegian kontsignatzea errentat-

SOLUCIONES INTEGRALES DE GESTIÓN DOCUMENTAL, OCR EDITABLE, FACTURACIÓN ELECTRÓNICA Y DIGITAL

SISTEMAS DIGITALES MULTIFUNCIÓN - FAX
INFORMÁTICA PROFESIONAL - GESTORES DOCUMENTALES

selzur
SOCIO TECNOLÓGICO

Plaza Ibaiondo 4 - Parque Empresarial Ibaiondo - 48940 Leioa - Vizcaya
Teléfono: 94 442 52 16 | FAX: 94 442 58 43
email: administracion@selzur.com
www.selzur.com

ves. En este sentido, la opción del ponente es que las llaves se consignen en el juzgado si el arrendador tiene la sospecha de que el inmueble pueda haber sufrido daños y así poder justificarse y cuantificarse éstos por un funcionario del juzgado.

El arrendatario podrá pagar o enervar en el plazo de diez días y también podrá, como se ha dicho antes, oponerse. En este último caso se traerá la doctrina del juicio monitorio.

Una vez dictada la sentencia, se suprime la preparación del recurso de apelación. Antes la sentencia era firme a los cinco días, ahora hay que esperar un mes.

En los casos de desahucio es difícil la ejecución provisional, ya que el artículo 25 de la LEC no incluye este tipo de sentencias. La oposición, referenciando a la regla 2ª del apartado 2º del artículo 528, con carácter general, suele prosperar.

En el lanzamiento el papel del procurador es importante. Bastará con la presencia de un único funcionario y las maniobras dilatorias son infinitas, por ejemplo, que haya menores o animales, que haya suciedad...

En el caso de que en el inmueble residan okupas, la demanda se realizará contra el arrendatario, pero si sabemos quién es el okupa se puede presentar contra él. Aún no pudiendo identificar al okupa, es posible que se puedan admitir procedimientos contra ignorados okupas en Barcelona o Bilbao.

El segundo ponente fue Daniel Loscertales Fuertes, Presidente de la Editorial Jurídica Sepin y abogado, quién analizó los aspectos sustantivos de la reforma.

Loscertales opina que es necesaria una reforma de la LAU, ya que en este momento hay cuatro leyes para aplicar dependiendo del momento en el que se hicieron los contratos.

Con el decreto Boyer, según las estadísticas, se firmaron medio millón de contratos, muchos con prórroga forzosa. La legislación no aclara este tema, la prórroga

forzosa no está regulada en el Código Civil.

El artículo 4 parece otorgar mayor libertad de pacto del que había, pero en opinión del ponente esto no es así. La razón de ello es que sigue vigente que todo pacto que vulnere los derechos del arrendador es nulo.

Si que existe esa libertad en la actualización de las rentas, ésta no va a aumentar obligatoriamente en base al IPC. En cualquier caso no será posible que la renta suba en más del doble del IPC.

“

Es posible que se puedan admitir procedimientos contra ignorados okupas en Barcelona o Bilbao

”

zaileak susmoa badu higiezinak kalteak izan ditzakeela; modu horretan, epaitegiko funtzionario batek hori justifikatu eta kalteak kuantifikatu ditzake.

Errentariak hamar eguneko epean ordaindu edo eze-rezean utz dezake, eta lehen esan dugun moduan, aurkaratu ere egin dezake. Azken kasu horretan, epaiketa monitorioaren doktrina aplikatuko da.

Epaia eman ondoren, apelazio-errekurtsua prestatzea bertan behera uzten da. Lehen epaia irmoa zen bost egunetan, eta orain hilabete itxaron behar da.

Botatzearen kasuetan, zaila da behin-behineko exekuzioa, PZLren 25. artikuluan ez baitago jasota mota honetako epairik. Aukaratzeak, 528. artikuluan 2. Idatz-zatiko 2. erregelari aipamen eginez, oro har, aurrera egin ohi du.

Maizter-botatzean, prokuradorearen eginkizuna garrantzitsua da. Nahikoa izango da funtzionario bakar bat egotea. Geroratze-eragiketak infinitiboak dira,

“

Posible da okupa ezezagunen aurkako prozedurak onartzea Bartzelonan edo Bilbon

”

adibidez, adingabeak edo animaliak egotea, zikinzeria egotea...

Higiezinean okupak badaude, demanda errentatzaileen aurka aurkeztuko da, baina okupa nor den bada-kigu, haren aurka aurkez dezakegu. Okupa identifikatu ezin badugu ere, posible da okupa ezezagunen aurkako prozedurak onart-

zea Bartzelonan edo Bilbon.

Bigarren hizlaria Daniel Loscertales Fuertes Sepin argitaletxe juridikoko lehendakaria eta abokatua izan zen. Eraldaketaren alderdi substantiboak aztertu zituen.

Loscertalesen ustez, HELren eraldaketa beharrezkoa da, une honetan lau lege baitaude aplikatzeko, kontratuak zein unetan egin ziren kontuan hartuta.

Boyer dekretuarekin, estatistiken arabera, milioi erdi kontratu sinatu ziren, asko nahitaezko luzapenarekin. Legeriak ez du gai hori argitzen, nahitaezko luzapena ez baitago Kode Zibilean araututa.

Badirudi 4. artikulua itunak egiteko askatasun gehiago ematen duela orain, baina hizlariaren ustez, hori ez da horrela. Izan ere, oraindik indarrean dago errentatzailearen eskubideak urratzen dituzten itun guztiak deusezak izatea.

Errenta eguneratzean askatasuna dago, hori ez da nahitaez handituko KPI oinarri hartuta. Edonola ere, ez da posible izango errenta KPIren bikoitza baino gehiago handitzea.

Merkataritza-lokalen kasuan, itunak egiteko askatasun absolutua dago, baina kontratuan adierazten ez bada,

En el caso de los locales comerciales si que existe libertad absoluta de pactos, pero si no se expresa en el contrato se regirá en base a los artículos de la LAU 29/1994 y el artículo 32 es importante. Si no se recoge otra cláusula en el contrato, será posible la subrogación del arrendatario sin el permiso del arrendador. También es posible el aumento de la renta en los casos de subarriendo o cesión del contrato.

El artículo 9 por su parte recoge la obligatoriedad del contrato por plazo de 3 años. Para poder conocer las causas de necesidad del arrendador hay que seguir acudiendo al texto refundido del 64.

En caso de divorcio entre los arrendatarios, el que se quede con la vivienda pasará a ser el único arrendatario. No hay que olvidar que el juez de familia no crea derechos, por lo que la relación entre arrendador-arrendatario seguirá rigiéndose del mismo modo.

Una de las novedades es que prevalece el derecho inscrito en el Registro de la Propiedad antes de cualquier otro. El arrendamiento es un derecho civil, tener que inscribirlo supone gastos notariales y además, en pala-

29/1994 HELeke artikuluen arabera arautuko da, eta 32. artikulua garrantzitsua da. Kontratuan beste klausularik jasotzen ez bada, posible izango da errentaria subrogatzea errentatzailearen baimenik gabe. Era berean, posible da errenta handitzea azpierrementamendua edo kontratuaren lagapena dagoenean.

9. artikuluan, kontratuaren epea nahitaez 3 urtekoa izango dela jasotzen da. Errentatzailearen beharrezan arrazoiak zein diren jakiteko, 64ko testu bateginera jo behar da.

Errentarien dibortzio kasuan, etxebizitzarekin gelditzen dena izango da errentari bakarra. Ez da ahaztu behar familiako epaileak ez dituela eskubideak sortzen. Hori dela eta, errentatzailearen-errentariaren arteko harremana modu berean arautuko da.

Berrikuntzetako bat da Jabetza Erregistroan inskribatuko eskubideak lehentasuna duela beste edozeinen aurretik. Errentamendua zuzenbide zibila da, eta hori inskribatu behar izateak notariotza-gastuak ditu, eta gainera, hizlariaren esanetan, ez du zentzurik; izan ere, aurretik zerbait inskribatuta badago, kasu asko-

**Daniel Loscertales,
Alberto Torres e
Ignacio Amilibia**

Daniel Loscertales
y Alberto Torres

bras del ponente, carece de sentido puesto que si anteriormente hay algo inscrito, que en muchos casos así será (por ejemplo hipotecas), esto último tendrá preferencia. Mirándolo desde otra perspectiva tampoco resulta interesante, puesto que si el arrendador va a solicitar un crédito al banco, a éste no le gustará que tenga inscrito un arrendamiento con anterioridad y puede que se le deniegue lo solicitado.

Por otro lado, el carecer de certificado energético no supone la anulación del contrato de arrendamiento ni de compra venta. No presentarlo puede conllevar una sanción por parte de la Comunidad Autónoma, pero no anula ningún contrato civil. Este certificado tiene un coste y aunque en él aparezca que la vivienda tiene fallos, no obliga a arreglarlos.

El artículo 17 recoge que se podrá reemplazar el pago de las rentas con la realización de obras en la vivienda por parte del arrendatario. Sin embargo, esta novedad es cuestionable para el ponente. En su opinión, será difícil justificar que las obras sean del agrado del arrendador, es decir, puede que una vez finalizadas, el arrendador no

“

El carecer de certificado energético no supone la anulación del contrato de arrendamiento ni de compra venta

”

“

Energía ziurtagiria izateak ez dakar errentamendu kontratua edo salerosketa kontratua deuseztatzea

”

tan hala baita (adibidez, hipotekak), azken horrek lehentasuna izango du. Beste ikuspuntu batetik begirata ere ez da interesgarria; izan ere, errentatzaileak bankuari kreditu bat eskatzen badio, bankuari ez zaio gustatuko aurretik errentamendu bat inskribatuta izatea, eta baliteke eskatutakoari ezetz esatea.

Bestalde, energía ziurtagiria izateak ez dakar errentamendu kontratua edo salerosketa kontratua deuseztatzea. Ziurtagiria aurkezten ez bada, Euskal Autonomia Erkidegoan zehapena ezar daiteke, baina kontratu zibila ez da deuseztatzen. Ziurtagiri horrek kostua du, eta bertan agertu arren etxebizitzak akatsak dituela, ez du behartzen akats horiek konpontzera.

17. artikuluan ezarritakoaren arabera, errentak ordaindu beharrean, errentariak etxebizitzan obrak egin ditzake. Hala ere, berrikuntza hori zalantzarria da hizlariarentzat. Bere ustez, oso zaila izango da justifikatzea obrak errentatzailearen gustukoak izango direla, hau da, baliteke obrak amaitu ondoren errentatzailea pozik ez egotea. Kasu horietan, deklarazioko judizioa egin beharko da.

se muestre satisfecho con las mismas. En estos casos habrá que ir a un juicio declarativo.

Por último, Loscertales explicó que va publicarse un registro de morosos. Se inscribirán en él los arrendatarios que tienen una condena firme por impago. El ponente tampoco ve muy viable esta opción, ya que suscita algunas dudas: ¿no se vulnerará la protección de datos? En el caso de que el arrendatario esté de acuerdo de que su nombre se inscriba, ¿cómo se garantiza su autorización para aparecer en la lista? ¿mediante notario?

Además de ello, no será difícil que el moroso que aparezca en la lista pueda volver a arrendar otra vivienda, ya que si lo hace mediante algún familiar no se le podrá negar alquilarla.

Va a publicarse un registro de arrendatarios morosos

Amaitzeko, Loscertalesek azaldu zuen berankorren erregistroa argitaratuko dela. Bertan inskribatuko dira ez ordaintzeagatik kondena irmoa duten errentariak. Hizlariak aukera hau ere ez du oso bideragarri ikusten, zalantza batzuk sortzen baititu: ez da datuen babesa

Errentari berankorren erregistroa argitaratuko da

urratuko? Errentaria bere izena inskribatzearekin ados badago, nola bermatzen da zerrendan agertzeko ematen duen baime-na? Notario bidez?

Horrez gain, ez da zaila izango zerrendan agertzen den berankorrek beste etxebizitza bat errentamenduan hartzea. Adibidez, familiakoren

baten bitartez egiten badu, alokatzea ezin izango zaio ukatu.

CLÍNICA BAVIERA
INSTITUTO OFTALMOLÓGICO EUROPEO

CHARO PÉREZ
se operó de
vista cansada
en Clínica Baviera

JOSÉ ÁNGEL VEIGA
se operó de cataratas
en Clínica Baviera

VISTA CANSADA
Y CATARATAS,
¿POR QUÉ ESPERAR?

1275€/ojo

Promoción exclusiva para colegiados,
profesionales del mundo jurídico
y familiares directos del

Cº ABOGADOS BIZKAIA

Consulta médica preoperatoria **35€**

Tarifa General: 1510€/ojo. Estas tarifas no incluyen lentes multifocales.
Promoción válida desde 01/11/13 hasta 31/01/14.

acreditación

[CIRUGÍA REFRACTIVA LÁSER] [VISTA CANSADA] [CATARATAS]

IMPRESINDIBLE PRESENTAR en la 1ª visita a Clínica Baviera.

Bilbao. Calle Lehendakari Leizaola, 5 posterior | 944 27 46 30 • Calle Ibañez de Bilbao, 9 | 946 61 19 40

Dr. Andoni Arias Fernández, Dr. Andoni Junkera Landeta, Dr. Julio Ortega Usobiaga y Dra. Begoña De Damas. Todos especialistas en Oftalmología y Cirugía Oftálmica. R.P.S. Nº 3/11.

PIDE TU 1ª CONSULTA MÉDICA **902 130 100 / clinicabaviera.com**

ENTRE LOS LIBROS ADQUIRIDOS EL PASADO MES POR LA BIBLIOTECA DEL COLEGIO DESTACAMOS LOS SIGUIENTES:

RECLAMACIONES FRENTE A LA COMERCIALIZACIÓN DE LAS PARTICIPACIONES PREFERENTES

Enrique Sanjuán eta José María López.
Bosch

Lan honetan, lehenespenezko partaidetzak aztertzen dira ikuspuntu desberdinetatik: ematea, berreskuratzea, erantzukizun zibil eta penala eta formaltasunak. Modu berean, lan honetan sistemak mota honetako produktuak merkaturatzean sortu dituen distorsio larriak azpimarratzen dira. Monografia diziplina askotakoa izan dadin, esparru desberdinetako profesionalak parte hartu dute: finantza-erakundeak, notarioak, Ogasuneko ikuskatzaileak, abokatuak jardunean, magistratuak eta unibertsitateko irakasleak.

2. edizio honetan, Aurrezki eta inbertsio produktu jakin batzuen titularrak babesteko eta finantza-izaerako beste neurri batzuen martxoaren 22ko 6/2013 Errege Dekretu-legeak sartutako alderdi nabarmenenak jaso dira (BOE, 2013ko martxoaren 23a), eta aipatu araudiak eman nahi dituen konponbide partzialei eskainitako kapitulua gaurkotzen da.

Modu berean, kapitulu berri batean, lehia desleialak produktu horien merkaturatzean izandako eragina aztertuta eta horren inguruan emandako azken epaiak gehitzen dira.

LEY DE ARRENDAMIENTOS URBANOS, RECLAMACIONES Y DESAHUCIOS: SÍNTESIS Y ORDENACIÓN DE LA DOCTRINA DE LOS TRIBUNALES

Caballero Gea, José Alfredo.
Dykinson

Liburuaren hirugarren argitaraldia da, erabat eguneratua, lege hau ere kontuan hartuta: 4/2013 Legea, ekainaren 4koa, etxebizitzak alokatzeko merkatua malgutzeko eta sustatzeko neurriei buruzkoa.

I. Hiri-errentamenduen azaroaren 24ko 29/1994 Legea.

I. titulua. Legearen eremua, 1-5 artikulua, HEL.

II. titulua. Etxebizitza-errentamenduak, 6-28 artikulua, HEL.

I. kapitulua. Arau orokorrak, 6-8 artikulua, HEL.

II. kapitulua. Kontratuaren iraupena, 9-16 artikulua, HEL.

III. kapitulua. Errenta, 17-20 artikulua, HEL.

IV. kapitulua. Alderdien eskubideak eta betebeharrak, 21-25 artikulua, HEL.

V. kapitulua. Kontratuaren etetea, suntsiaraztea eta azkentzea, 26-28 artikulua, HEL.

III. titulua. Etxebizitza-erabileraz besteko errentamenduak, 29-35 artikulua, HEL.

IV. titulua. Xedapen erkideak, 36-37 artikulua, HEL.

Lehenengo xedapen gehigarria (errenta emandako babes ofizialeko etxebizitzaren araubidea), eta Hamargarren xedapen gehigarria (preskripzioa), HEL.

Xedapen iragankorrak (2/1985 Errege Dekretu-legearen 9. artikulua), Xedapen indargabetzaile, indarraldia eta eraldaketak, HEL.

II. Hitzeko judizioa; Prozedura Zibilar Legeko 437-447 artikulua, eta 22, 164, 220, 449, 497, 549 eta 703 artikulua.

III. Etxebizitzak alokatzeko merkatua malgutzeko eta sustatzeko neurriei buruzko legea.

ESTUDIOS DE DERECHO CIVIL EN HOMENAJE AL PROFESOR JOAQUÍN JOSÉ RAMS ALBESA

Maximiliano Navas.
Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Funtsezko liburua itsas arloko guztientzat. Itsas zuzenbidearen kontsulta eskuliburu moduan idatzita dago, eta nazioarteko itsas zuzenbide osoan ontziaren nabigagarritasunari buruzko azterketa zorrotz, zabal eta xehatua egiten da. Beraz, nazioko eta atzerriko zuzenbide pribatuaren esparru guztiak jorratzen dira. Liburuan ia-ia antolamendu juridiko guztietan (Civil Law eta Common Law) indarrean dagoen itsas zuzenbideko legegintza-materiala laburtzen da. Oinarria ontziaren nabigagarritasunaren hasierako eta mantentzearen betebeharren azterketa da, ustiapenari lotutako nazioarteko itsas zuzenbideko kontratu guztietan, salgaien nazioarteko garraioan, eta itsas aseguruari lotuta. Azken 200 urteetan munduko auzitegiek eman dituzten eta itsas zuzenbidearen oinarrikoak diren 1.000 epai, ebazpen eta arbitrajeko laudo baino gehiago aipatu eta iruzkintzen dira. Legegintza, doktrina eta jurisprudentzia edukiaz gain, material bibliografiko zabala du, itsas zuzenbidearen funtsezko 350 lan baino gehiago bildu baitira.

OTROS LIBROS ADQUIRIDOS POR LA BIBLIOTECA DEL COLEGIO

ALOKAIRUAK

Arrendamientos de vivienda y desahucios: su reforma (estudio de las modificaciones introducidas por la Ley 4/2013, de 4 de junio) Perez Conesa, Carmen Aranzadi (Cizur Menor)

Ley de arrendamientos urbanos, reclamaciones y desahucios: síntesis y ordenación de la doctrina de los Tribunales (Actualizada y puesta al día con la Ley 4/2013, de 4 de junio, de medidas de flexibilización y fomento del mercado de alquiler de viviendas) Caballero Gea, José Alfredo Dykinson (Madrid)

KODEAK

Propiedad horizontal y arrendamientos urbanos Clemente Meoro, Mario E. (ed. lit.) Tirant lo Blanch (Valencia)

Código Penal y Leyes Penales Especiales Valle Muñiz, José Manuel Aranzadi (Cizur Menor)

Legislación de la justicia administrativa Toledo Jaudenes, Julio (ed. lit.) Civitas (Cizur Menor)

Código sobre pluralismo religioso Fernández Coronado, Ana Tirant lo Blanch (Valencia)

ADMINISTRATIO ZUZENBIDEA

La responsabilidad por los daños causados en la ejecución de contratos administrativos Alonso Mas, Mª José; Narbon Lainez, Edilberto Civitas (Cizur menor)

Tratado de derecho sanitario Palomar Olmeda, Alberto (dir.); Cantero Martínez, Josefa (dir.); (otros) Aranzadi (Cizur Menor)

Litigación administrativa Vallespin Pérez, David (coord.) Bosch (Barcelona)

ZUZENBIDE ZIBILA

La sucesión nobiliaria Martelo de la Maza Garcia, Marcial Dykinson (Madrid)

Preguntas y respuestas sobre propiedad horizontal Donaire Ibañez, Alberto Aranzadi (Pamplona)

El testamento y la herencia Martínez Ortega, J.C. (coord.); (otros) Bosch (Barcelona)

la preferencia de los acreedores del causante Pita Broncano, Carmen Piedad Dykinson (Madrid)

ZERGA ZUZENBIDEA

La inspección de los tributos locales López León, Javier La Ley (Madrid)

Tributación de la cultura: beneficios fiscales al sector cultural Torre Sotoca, Juan David de la Comares (Granada)

NAZIOARTEKO ZUZENBIDEA

Derecho internacional privado Fernández Rozas, José Carlos; Sánchez Lorenzo, Sixto Civitas (Cizur Menor)

El arreglo pacífico de controversias internacionales Vazquez Gomez, Eva M. (coord.); (otros) Tirant lo Blanch (Valencia)

Código de la Unión Europea García de Enterría, Eduardo; (otros) Civitas (Cizur Menor)

La navegabilidad del buque en el derecho marítimo internacional Navas Garatea, Maximiliano Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco (Donostia)

LAN ZUZENBIDEA

Memento práctico: Seguridad Social 2013 Agusti Julia, Jordi ; (otros) Francis Lefebvre (Madrid)

Inaplicación o "descuelgue" del convenio colectivo Castro Argüelles, Mª Antonia Civitas (Cizur Menor)

Memento 1000 preguntas sobre Seguridad Social Mur Torres, Joaquín Francis Lefebvre (Madrid)

La pensión de viudedad: una reforma necesaria ante los cambios en las estructuras familiares Moreno Vida, Mª Nieves (dir.); (otros) Comares (Granada)

Asesor laboral Barrios Baudor, Guillermo L. (dir.); (otros) Aranzadi (Cizur Menor)

Despido Tolosa Tribiño, Cesar Dapp (Pamplona)

MERKATARITZA ZUZENBIDEA

Memento práctico contratos mercantiles 2013 – 2014 Aparicio Vaquerro, Juan Carlos; (otros) Francis Lefebvre (Madrid)

Legislación y jurisprudencia concursales Rojo, Angel (ed. lit.); Beltran, Emilio (ed. lit.); (otros) Aranzadi (Cizur menor)

Las soluciones al concurso por vía de convenio Martínez Melón, Mª Dolores Lex Nova (Valladolid)

El abuso de la posición jurídica del socio en las sociedades de capital: control societario y los abusos de la mayoría y de igualdad Hernando Cebria, Luis Bosch (Barcelona)

Reclamaciones frente a la comercialización de las participaciones preferentes Sanjuan y Muñoz, Enrique (dir. y coord.); Lopez Jimenez, José M^a (dir.); (otros) Bosch (Barcelona)

Comentarios a la Ley de Sociedades Profesionales: régimen fiscal y corporativo Garcia Pérez, Rosa (dir.), Albiez Dohrmann; Klaus Jochen (dir.); (otros) Aranzadi (Cizur Menor)

Los efectos de la declaración de concurso sobre los contratos Fernández Seijo, José Mª Bosch (Barcelona)

ZUZENBIDE PROZESALA

Formularios prácticos procesales: civil, penal, contencioso - administrativo y constitucional Melón Muñoz, Alfonso (dir.); (otros) Francis Lefebvre (Madrid)

Casación penal práctica Maza Martín, José Manuel (coord.); (otros) Bosch (Barcelona)

El arbitraje: nueva regulación y práctica arbitral Vazquez Albert, Daniel (dir.); (otros) Tirant lo Blanch (Valencia)

FILOSOFIA ETA DEONTOLOGIA

Memento práctico acceso a la abogacía 2013 – 2014 López Alvarez, Mª José (dir.); (otros) Francis Lefebvre (Madrid)

DERECHO FISCAL

➤ Real Decreto 828/2013, de 25 de octubre, por el que se **modifican el Reglamento del Impuesto sobre el Valor Añadido**, aprobado por el Real Decreto 1624/1992, de 29 de diciembre; el **Reglamento General de desarrollo de la Ley 58/2003, de 17 de diciembre**, General Tributaria, en materia de revisión en vía administrativa, aprobado por el **Real Decreto 520/2005, de 13 de mayo**; el **Real Decreto 1065/2007, de 27 de julio**, por el que se **aprueba el Reglamento General de las actuaciones y los procedimientos de gestión e inspección tributaria y de desarrollo de las normas comunes de los procedimientos de aplicación de los tributos y el Reglamento por el que se regulan las obligaciones de facturación**, aprobado por el Real Decreto 1619/2012, de 30 de noviembre. (BOE 26-10-13).

Se modifica el Reglamento del Impuesto sobre el Valor Añadido, en primer lugar, para acomodar su contenido a las diversas reformas habidas en la Ley 37/1992, de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido.

En segundo lugar, se realizan modificaciones para revisar los artículos relativos a las exenciones ligadas a operaciones aduaneras, para adaptarlos a los cambios en los procedimientos aplicables a tales operaciones, en especial, al carácter electrónico de las comunicaciones entre administrado y Administración para dar cumplimiento a la normativa aduanera que las regula. Un tercer grupo de cambios se produce en el ámbito de la modificación de las bases impositivas, a los efectos de evitar el volumen de fraude asociado a la imprecisión de la norma en este punto y, a la vista de la interpretación que de ella vienen efectuando los Tribunales. Así, la modificación de la base imponible queda condicionada a la expedición y remisión de la factura rectificativa, exigiendo al sujeto pasivo la acreditación de la remisión de la misma al destinatario, con libertad de medios, para no obstaculizar la facilidad que existe actualmente de utilización de medios electrónicos.

Un cuarto grupo de modificaciones obedece al desarrollo reglamentario del nuevo régimen especial del criterio de caja, con efectos para un período mínimo de tres años. Así, se prevé la exclusión del régimen especial del criterio de caja cuando el volumen de operaciones durante el año natural que realice el sujeto pasivo supere los 2.000.000 de euros, así como cuando el total de cobros en efectivo que realice respecto de un mismo destinatario durante el año natural supere los 100.000 euros. Dicha exclusión tendrá efecto en el año inmediato posterior a aquél en que se superan dichos límites.

Por último, un grupo de modificaciones varías, entre las que se encuentran:

- la modificación del plazo de presentación de las autoliquidaciones del IVA, eliminando la excepción existente para la liquidación del mes de julio, que se ingresará por los obligados tributarios el día 20 de agosto en lugar del 20 de septiembre.

- la flexibilización del ámbito objetivo de aplicación del tipo impositivo del 4 por ciento a la adquisición de vehículos para el transporte habitual de personas con movilidad reducida

o con discapacidad en sillas de ruedas, por personas o entidades que presten servicios sociales de promoción de la autonomía personal y de atención a la dependencia y de integración social de las personas con discapacidad.

- la simplificación del procedimiento para el ejercicio de la opción por la aplicación de la regla de prorata especial, permitiendo su ejercicio en la última declaración-liquidación.

- la adaptación de las referencias del Reglamento del impuesto a las modificaciones habidas en materia de facturación.

En materia de revisión administrativa, se aclaran los requisitos que deben cumplirse para que la Administración Tributaria pueda reconocer el derecho a la devolución de unas cuotas del Impuesto sobre el Valor Añadido mal repercutidas cuyo titular es el obligado que soportó la indebida repercusión, aclarando cuando se considera ingresada la cuota repercutida en las autoliquidaciones con resultado a ingresar. Al mismo tiempo, se realizan una serie de correcciones técnicas de carácter terminológico.

En relación con la declaración de operaciones con terceras personas, se obliga también a presentarlas a las comunidades de bienes en régimen de propiedad horizontal así como a determinadas entidades o establecimientos de carácter social. También los SP acogidos al régimen simplificado deberán suministrar información de las operaciones por las que reciban factura y estén anotadas en el libro de facturas recibidas. Además, se deberán consignar separadamente las operaciones acogidas al régimen especial del criterio de caja en el IVA.

Se elimina el límite mínimo excluyente de 3.005,06 euros exclusivamente para obligar a declarar todas las subvenciones otorgadas por las administraciones públicas a una misma persona o entidad.

Por último, se establece la necesidad de identificar separadamente las operaciones en las que se produzca la aplicación de la inversión del SP en el IVA y las que se vinculen al régimen distinto del aduanero.

➤ Ley 16/2013, de 29 de octubre, por el que se establecen determinadas **medidas en materia de fiscalidad medioambiental y se adoptan otras medidas tributarias y financieras**. (BOE 30-10-13).

DERECHO DEL TRABAJO Y SEGURIDAD SOCIAL

➤ Real Decreto 702/2013, de 20 de septiembre, por el que se **modifica el Real Decreto 183/2004, de 30 de enero**, por el que se regula la tarjeta sanitaria individual. (BOE 4-10-13).

Con objeto de disponer de datos normalizados de cada persona, en su condición de usuaria del Sistema Nacional de Salud, independientemente del título por el que accede al derecho a la asistencia sanitaria y de la administración sanitaria emisora, todas las tarjetas sanitarias incorporarán una serie de datos básicos comunes y estarán vinculadas a un código de

identificación personal único para cada ciudadano en el Sistema Nacional de Salud.

OTROS

➤ Ley 1/2013, de 10 de octubre, de **Aprendizaje a lo Largo de la Vida**.

La presente ley tiene por objeto la ordenación y regulación de un sistema vasco de aprendizaje a lo largo de la vida que responda de manera eficaz a las necesidades de formación permanente y de cualificación de las personas, con el fin de favorecer su desarrollo personal, social y profesional, y su contribución al desarrollo económico y social de Euskadi. A tal efecto, establece los mecanismos necesarios para la programación, coordinación, desarrollo y evaluación de los planes y programas correspondientes.

Para ello, el Gobierno de la Comunidad Autónoma del País Vasco, en coordinación con otras administraciones públicas y los agentes educativos, sociales y económicos, promoverá el aprendizaje a lo largo de la vida (incluidas las personas mayores de 65 años) como medio de asegurar la promoción personal, la cohesión social y la empleabilidad, así como la satisfacción personal de sentirse activos y participar en la sociedad del conocimiento.

➤ Acuerdo de 15 de octubre de 2013, del Pleno del Consejo General del Poder Judicial, por el que se **modifica el Reglamento 1/2005, de 15 de septiembre, de los aspectos accesorios de las actuaciones judiciales**. (BOE 28-10-13).

La prestación del servicio de guardia comporta objetivamente circunstancias y condiciones de especial penosidad, en tanto que entraña una prolongación de la jornada ordinaria de trabajo con motivo de la prestación de este servicio. La reforma incorporada en este Acuerdo consiste en extender a los jueces y magistrados de todos los partidos judiciales cuyos Juzgados de Instrucción se encuentren separados de los de Primer Instancia, así como a aquellos otros en los que, sin que exista tal separación, haya más de tres Juzgados de Primera Instancia e Instrucción, el reconocimiento del descanso posterior a la guardia, en clara sintonía con lo dispuesto en esta materia por la normativa equivalente aplicable a los funcionarios de la Administración de Justicia.

Por otra parte, este Acuerdo reconoce al resto de los órganos judiciales que prestan este servicio de guardia, una compensación horaria, que debe acordar el Presidente del Tribunal Superior de Justicia correspondiente, siempre y cuando no existan actuaciones judiciales pendientes, ni señalamientos, en suma, cuando no se afecte a la prestación de la función jurisdiccional.

Por todo ello, se establece que al término del servicio de guardia ordinaria, el Juez que lo haya prestado podrá dejar de asistir al despacho el propio día de conclusión de la guardia, o dentro de los 3 días laborales siguientes, según las necesidades del servicio, siempre que no haya actuaciones pendientes derivadas de la guardia, ni señalamientos, participándolo al Juez Decano para que pueda proveerse su ordinaria sustitución.

ZUZENBIDE FISKALA

> 828/2013 Errege Dekretua, urriaren 25ekoa; horren bidez, **aldatu** egiten dira hauek: **Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamendua**, abenduaren 29ko 1624/1992 Errege Dekretuaren bidez onetsia; **58/2003 Tributuen Lege Orokorra** garatzeko Erregelamendu Orokorra, abenduaren 17koa, administrazio bideko berrikuspenaren arloan, maiatzaren 13ko 520/2005 Errege Dekretuaren bidez onetsia; **uztailaren 27ko 1065/2007 Errege Dekretua**, tributua kudeatu eta ikuskatzeko eta tributuen aplikazio prozeduren arau erkideak garatzeko jardun eta prozeduren Erregelamendu Orokorra eta fakturazio betebeharrak arautzen dituen Erregelamendua onesten dituen, azaroaren 30eko 1619/2012 Errege Dekretuaren bidez onetsia. (BOE 13-10-26).

SSe modifica el Reglamento del Impuesto sobre el Valor Añadido, en primer lugar, para acomodar su contenido a las diversas reformas habidas en la Ley 37/1992, de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido.

En segundo lugar, se realizan modificaciones para revisar los artículos relativos a las exenciones ligadas a operaciones aduaneras, para adaptarlas a los cambios en los procedimientos aplicables a tales operaciones, en especial, al carácter electrónico de las comunicaciones entre administrado y Administración para dar cumplimiento a la normativa aduanera que las regula. Un tercer grupo de cambios se produce en el ámbito de la modificación de las bases impositivas, a los efectos de evitar el volumen de fraude asociado a la imprecisión de la norma en este punto y, a la vista de la interpretación que de ella vienen efectuando los Tribunales. Así, la modificación de la base imponible queda condicionada a la expedición y remisión de la factura rectificativa, exigiendo al sujeto pasivo la acreditación de la remisión de la misma al destinatario, con libertad de medios, para no obstaculizar la facilidad que existe actualmente de utilización de medios electrónicos.

Un cuarto grupo de modificaciones obedece al desarrollo reglamentario del nuevo régimen especial del criterio de caja, con efectos para un período mínimo de tres años. Así, se prevé la exclusión del régimen especial del criterio de caja cuando el volumen de operaciones durante el año natural que realice el sujeto pasivo supere los 2.000.000 de euros, así como cuando el total de cobros en efectivo que realice respecto de un mismo destinatario durante el año natural supere los 100.000 euros. Dicha exclusión tendrá efecto en el año inmediato posterior a aquél en que se superan dichos límites.

Por último, un grupo de modificaciones varias, entre las que se encuentran:

– la modificación del plazo de presentación de las autoliquidaciones del IVA, eliminando la excepción existente para la liquidación del mes de julio, que se ingresará por los obligados tributarios el día 20 de agosto en lugar del 20 de septiembre.

– la flexibilización del ámbito objetivo de aplicación del tipo impositivo del 4 por ciento a la adquisición de vehículos para el transporte habitual de personas con movilidad reducida o con discapacidad en sillas de ruedas, por personas o entidades que presten servicios sociales de pro-

moción de la autonomía personal y de atención a la dependencia y de integración social de las personas con discapacidad.

– la simplificación del procedimiento para el ejercicio de la opción por la aplicación de la regla de prorata especial, permitiendo su ejercicio en la última declaración-liquidación.

– la adaptación de las referencias del Reglamento del impuesto a las modificaciones habidas en materia de facturación.

En materia de revisión administrativa, se aclaran los requisitos que deben cumplirse para que la Administración Tributaria pueda reconocer el derecho a la devolución de unas cuotas del Impuesto sobre el Valor Añadido mal repercutidas cuyo titular es el obligado que soportó la indebida repercusión, aclarando cuando se considera ingresada la cuota repercutida en las autoliquidaciones con resultado a ingresar. Al mismo tiempo, se realizan una serie de correcciones técnicas de carácter terminológico.

En relación con la declaración de operaciones con terceras personas, se obliga también a presentarlas a las comunidades de bienes en régimen de propiedad horizontal así como a determinadas entidades o establecimientos de carácter social. También los SP acogidos al régimen simplificado deberán suministrar información de las operaciones por las que reciban factura y estén anotadas en el libro de facturas recibidas. Además, se deberán consignar separadamente las operaciones acogidas al régimen especial del criterio de caja en el IVA.

Se elimina el límite mínimo excluyente de 3.005,06 euros exclusivamente para obligar a declarar todas las subvenciones otorgadas por las administraciones públicas a una misma persona o entidad.

Por último, se establece la necesidad de identificar separadamente las operaciones en las que se produzca la aplicación de la inversión del SP en el IVA y las que se vinculen al régimen distinto del aduanero.

> 16/2013 Legea, urriaren 29koa; horren bidez, zenbait neurri ezartzen dira **ingurumen fiskalitatearen arloan eta beste tributu eta finantza neurri batzuk hartzen dira**. (BOE 13-10-30).

LANAREN ETA GIZARTE SEGURANTZAREN ZUZENBIDEA

> 702/2013 Errege Dekretua, irailaren 20koa; horren bidez, **aldatu egiten da osasun txartel indibiduala arautzen duen urtarilaren 30eko 183/2004 Errege Dekretua**. (BOE 13-10-4).

Con objeto de disponer de datos normalizados de cada persona, en su condición de usuaria del Sistema Nacional de Salud, independientemente del título por el que accede al derecho a la asistencia sanitaria y de la administración sanitaria emisora, todas las tarjetas sanitarias incorporarán una serie de datos básicos comunes y estarán

vinculadas a un código de identificación personal único para cada ciudadano en el Sistema Nacional de Salud.

BESTELAKOAK

> 1/2013 Legea, urriaren 10ekoa, **Bizitza osoko ikaskuntzari buruzkoa**.

La presente ley tiene por objeto la ordenación y regulación de un sistema vasco de aprendizaje a lo largo de la vida que responda de manera eficaz a las necesidades de formación permanente y de cualificación de las personas, con el fin de favorecer su desarrollo personal, social y profesional, y su contribución al desarrollo económico y social de Euskadi. A tal efecto, establece los mecanismos necesarios para la programación, coordinación, desarrollo y evaluación de los planes y programas correspondientes.

Para ello, el Gobierno de la Comunidad Autónoma del País Vasco, en coordinación con otras administraciones públicas y los agentes educativos, sociales y económicos, promoverá el aprendizaje a lo largo de la vida (incluidas las personas mayores de 65 años) como medio de asegurar la promoción personal, la cohesión social y la empleabilidad, así como la satisfacción personal de sentirse activos y participar en la sociedad del conocimiento.

> 2013ko urriaren 15eko Erabakia, Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiaren osoko bilkurarena; horren bidez, **aldatu egiten da jardun judizialen alderdi osagarri buruzko irailaren 15eko 1/2005 Erregelamendua**. (BOE 13-10-28).

La prestación del servicio de guardia comporta objetivamente circunstancias y condiciones de especial penosidad, en tanto que entraña una prolongación de la jornada ordinaria de trabajo con motivo de la prestación de este servicio.

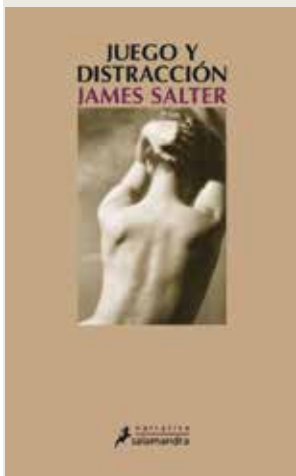
La reforma incorporada en este Acuerdo consiste en extender a los jueces y magistrados de todos los partidos judiciales cuyos Juzgados de Instrucción se encuentren separados de los de Primer Instancia, así como a aquellos otros en los que, sin que exista tal separación, haya más de tres Juzgados de Primera Instancia e Instrucción, el reconocimiento del descanso posterior a la guardia, en clara sintonía con lo dispuesto en esta materia por la normativa equivalente aplicable a los funcionarios de la Administración de Justicia.

Por otra parte, este Acuerdo reconoce al resto de los órganos judiciales que prestan este servicio de guardia, una compensación horaria, que debe acordar el Presidente del Tribunal Superior de Justicia correspondiente, siempre y cuando no existan actuaciones judiciales pendientes, ni señalamientos, en suma, cuando no se afecte a la prestación de la función jurisdiccional.

Por todo ello, se establece que al término del servicio de guardia ordinaria, el Juez que lo haya prestado podrá dejar de asistir al despacho el propio día de conclusión de la guardia, o dentro de los 3 días laborales siguientes, según las necesidades del servicio, siempre que no haya actuaciones pendientes derivadas de la guardia, ni señalamientos, participándolo al Juez Decano para que pueda proveerse su ordinaria sustitución.

JUEGO Y DISTRACCIÓN

Autor:
James Salter
Editorial
Salamandra, 2013
Itzulpena:
Jaime Zulaika
224 or;
17 €

Salamandra argitaletxeak guztiaren gainetik nahi du James Salter (New York, 1925) idazlea gutxiengoaren egilea ez izatea. Hori dela eta, zenbait urte daromatza idazlearen lanak behin eta berriro argitaratzen, Muchnick argitaletxeak 90eko hamarkadaren amaieran Salterren lanak Espainian zabaltzeko egindako ahaleginak baino emaitza hobek lortzeko.

Aldizkariak ere horretan lagundu nahi du, eta irakurleari ohartarazi nahi dio Salter XX. mendeko literatura amerikarraren egile handietako bat dela. Baliteke izen horrek Capote, Salinger, Roth eta Updike izenburuen pisurik ez izatea, baina ez dugu gehiegikeriarik esaten horiekin batera lehiatzen dela esanda. Salterrengandik ahots zehatz eta laburrek erakartzen gaituzte gehien. Lehorra, apaindurarik gabea. Estilo imitazina, sugestio indar handikoa.

Hain zuzen ere, Aldizkarian 2007an egin genuen lehen erreseñetakoa La última noche lanari buruzkoa izan zen, Salterren kontakizunen liburu batena. Ez dut gogoan nola iritsi ginen liburu horretara, baina badakit nolabaiteko distantziarekin egin genuela, ez baikenuen idazlea ezagutzen. Laster zalantza guztiak piztu zitzaizkigun. Liburuak asko erakarri gintuenez, liburu-saltzaileari Salterren "guztia" emateko eskatu genion. Bat-bateko zatzada izan zen. Ekoizpen urriko egilea zen –zazpi lan baino ez zituen-, eta zenbait eleberrri deskatalogatuta zituen. Hori bai, asko itxaron ondoren, Años luz eta Juego y distracción eskuratu genituen, Salamandra argitaletxeak berriro ere argitaratu dituen bi maisulan.

Juego y distracción 1967an argitaratu zen lehenengoz. Harrera ona izan zuenez, Salterrek bere ogibidea bertan behera utzi zuen –hegazkin-pilotua-, eta literaturan murgildu zen buru-belarri. Kontuz, ez da lan erraza. Hobe da pazientzia gutxiko irakurleak, ekintza gustuko dutenak, lan horretara ez hurbiltzea. Eleberrri hori irakurtzeak denbora eskatzen du. Pazientziak irakurtzea, arkatza eskuetan hartuta, eta ezkutuan duen guztia arretaz aztertzea. Ezkutuan dagoena asko baita.

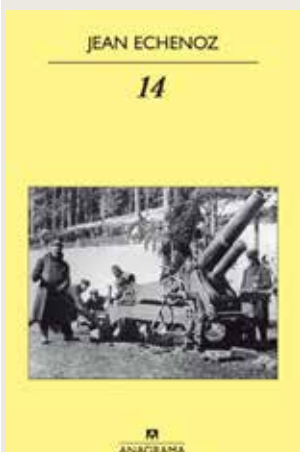
Ikuspegi originala du, onirikoaren eta voyeurren arteko erdibidean dago. Salterrek harreman sutsu bat kontatzen digu Phillip Europatik bidaiatzen ari den jatorri oneko gazte amerikar bizizale baten eta Anne-Marie jatorri apaleko emakume frantziar eder baten artean. Istorioa protagonistaren lagun bakarti batek kontatzen digu, harreman sutsuaren lekuko isila baita.

Baina Juego y distracción lanaren garrantzia ez da argudioan oinarritzen, ebokazio indarrean baino. Salterrek bakardadeari eta isiltasunari buruz hitz egiten digu. Inkomunikazioari buruz. Gaztaro suntsikorri eta denboraren joanari buruz. Eleberria edertasunaren hauskortasunari egindako kantua da. Desiraren indarra. Sexua eta plazerra. Beroa eta hotza. Hutsa, zalantza, beldurrak. Literatura kontzentratua, poetikoa, tristura sakonaren ukitua uzten duena. Malenkonia esaten diote. Ezinbesteko lana, irakurlearen geldidunea eta inplikazioa eskatzen dituen.

"Si dices la verdad, no tendrás que acordarte de nada".

Mark Twain

14

Autor:
Jean Echenoz
Editorial
Anagrama, 2013
Itzulpena:
Javier Albiñana
98 or;
13 €

I. Mundu Gerraren mendeurrena dela-eta etorriko zaigun oroipen pilotik kalterik gabe ateratzeko antidotoa Jean Echenozen (Orange, 1947) liburu hau izan daiteke. Izan ere, bikaina eta laburra da. Dokumentatua, zorrotza eta literaturaren alderditiak erakargarria. Beraz, etxeko lanak egiteko modu adimentsua da. Gerra Handia ez ahaztea dioen tesiarekin bat etorritik, efemeridea sekulakoa izango dela pentsatzen dut. Editoreak azken orrialdean gogorarazten digun bezala, I. Mundu Gerra aurrekaririk gabeko ankerkerien mende erdiari ireki zitzaion "atea" izan zen.

Kontrakoa pentsa dezakegun arren –gaia oso odoltsua baita-, 14 irakurtzea oso atsegina da. Echenozen dotoretasunari esker. Frantziar idazleak erraztasun handia du literaturarekin ukitzen duen guztia atsegin bihurtzeko. Gaia arrotza dela sentitu arren. Berak bihurtzen du gaia erakargarri. Behin liburuak irakurtzen hasita, mendekotasuna bermatuta dago. Echenozen prosak musikaltatea eta erritmoa ditu. Baita naïf ukitu bat ere. Eta xarmatik hurbil dagoen zerbait, irakurlea barruan hartzen duena. Edo behintzat hori gertatu zaigu guri Echenozek azken bosturtekoan argitaratu dituen hiru eleberriekin. Niri bereziki ez zaizkit gustatzen biografiak eta ez dut jakingura berezirik izan Maurice Ravel konpositorearen, Zatopeck atletaren eta Nikola Tesla asmatzailearen bizimoduak ezagutzeko, baina, egia esan, Echenozen eskuetan guztiz zoragarriak bihurtzen dira.

14 eleberriarekin, Echenozek bira eman du azken literatura-proiektuen aldean. Ravel/Zatopeck/Tesla trilogiaren ostean, genero biografikoa atzean utzi eta fikziora itzuli da. Hori bai, historiarekin oso zorrotza den fikzioa. Gerra Handia, kasu honetan. Echenozek kontatzen digun guztiak benetakoaren itxura du. Lubakiak, gasak, baionetak, bertan behera utzitako herriak, gauak lorik egin gabe, hotza... Desertzioa, elbarriak, metraila, alanbre-hesiak, zorriak eta arratoiak. Guztia izugarria, guztia benetakoa. Eta, hala ere, ez galdetu zergatik, baina 14 eleberririk eleberririk bikainaren ukitua du. Eta, ziurrenik, lehen aipatu dugun moduan, Echenozek kontatzeko duen xarmarengatik izango da.

Echenozek, eleberraren hasieran, kontatzen digu 1914ko abuztuaren 1ean Frantziako Vendéeko herri txiki baten elizako kanpaiak oso gogor jotzen hasi zirela. Itxarondako seinalea zen. Armadan izena emateko deia, urruneko gerra batean borrokatzeko. Herriko "arrantzako eta kafeko" lau lagunek -Anthime, Padioleau, Bossis eta Arcenel- bat egiten dute armadan izena emateko ilaretan. Bertan urduritasunez hitz egiten dute zain dutenari buruz. "Guztiekin pozik ziruditen mobilizazioarekin: eztabaida sutsuak, irribarre neurrigabeak, ereserkiak eta banda-doinuak, oihu aberkoiak irrintziekin nahasita". Azken finean, gerra "hamabost eguneko kontua" izango zen.

PRISIONEROS Denis Villeneuve

Zinemara zergatik joaten naizen galdetzen badidazue, sarerak oso garesti egonda eta teknologiari esker klik batean estreinatu gabeko filma zein Tarkovskyren filmik ilunena ikusi ahal izanda, nik erantzungo nuke hizpide dudan filmen modukoak ikusteko joaten naizela. Estutzeko eta bi ordu eta erdiz estutasun egoera bizitzeko. Izan ere, etxean ezin da horrelakorik lortu, “klik bakar batean” bestelako entretenigarri asko izaten ditugu eta.

Thriller heldua, efektu handikoa baina itzulipurdi neurtuekin, “puzleko piezak”

bat etortzea lortzen dutenetakoa, albokoari zer gertatu zen, zergatik... galdetu gabe.

Eta aktore sinesgarriekin.

Film efektistak eta iruzurgileak bereizten ditut. Lehenengoek harrapatu, lotu egiten zaituzte, baina ikusleak ez ditu ikusten errealdadoreak hori lortzeko ehuntzen dituen sareak. Bi ordu luzeak konturatu gabe pasatzen dira. Horiek interesgarriak dira. Segundo batzuetan, baina, zuzendaritzaren amarru eta bitartekoez ohartzeko da ikuslea. Eta bitarteko horiek oso baldarrak izaten dira batzuetan.

Prisioneros filmak artega mantentzen zaitu etengabe. Errealizadoreen trebetasunaren meritua da etengabe tentsioa eragiten duten egoerak sortzea.

Kritikari guztiak film hau beste batzuekin konparatzen dute, hala nola Zodiac, Mystic River eta Seven. Egia esanda, nire ustez aurretik adierazitakoa azpimarratu baino ez dute egin, hau da, guztiak helduentzako thrillerrak dira. Guztiak dituzte ikuslearen arreta deitzeko izan beharreko ezaugarriak.

Gidoi orbangabea eta interpretazio bikainak: Jake Gyllenhaal –aktore zoragarria-, eta zergatik ez dugu esango, Jackman ere ez dago batere gaizki. Zuzendariaik maisutasunez lan egiten duenean eta atzean istorio ona dagoenean, inork ez die interpretazioei erreparatzen. Baina, kasu honetan, bikainak dira. Villeneuvei jarraitu egin beharko zaio –Enemy azken lanarekin kritikak ez dira horren positiboak izan.

Azken oharra bukaerari buruz. Inoiz amaiera on bat ikusteko zailtasuna aipatu dut –egunen batean amaiera ona ez izateagatik hondatzen diren film handien zerrenda egingo dut-. Bada, amaiera hau ona da. Eta ez dut gehiago esango.

Eta azken oharra “limurtzeari”, film iruzurgileei eta efektistei buruz. Gravity filmak justu-justu harrapatzen du, hobe “betaurrekoekin” betaurrekorik gabe baino, hori bai.

NOBODY KNOWS (NADIE SABE) Hirokazu Koreeda-2004-

Badirudi estutasun batetik bestera igarotzen garela, baina kasualitatea da. Zenbat eta naturalago, pozago egoten naiz. Alboko orrian umeen bahiketak, eta are okerragoa dena, honako honetan lau haur halaberraren esku utzita. Janaria txile pikantearekin, edo ekialdekoa are pikanteagoa; zaila da

hautatzea.

Zutabe honetan batez ere ukitu klasiko duen zinemaren erreseña egiten ditugu, baina nahitaez ikusi behar den edozein film ere iruzkintzen dugu, generoa gorabehera (bai, Amanece que no es poco filmak ere bere tartea izan zuen, hogeita bosgarren urteurrenean).

Koreedaren izena ez da lehenengoz aipatzen orrialde hauetan (bere garaian Still walking film bikainaren erreseña egin genuen).

Aurretik esan behar dut ekialdeko zinemaren zalea naizela, zinema horrek, alde handiz, ikuslea gehien “interpelatzen” baitu. Japoniako filmak oso gogorak dira beti. Begiradak zalantzarik egin gabe, aiztoen moduan botatuko egia, arantzen moduko elkarrizketa zorrotzak, begiramen gutxi azken finean (ziurrenik, film nordikoak soilik lehiatu daitezke “gordintasunean” –go-goan ditut Gertrud –Dreyer-, edo Dogmako edozein).

Eta baieztapen horrek genero guztiatarako balio du. Beldurra nahi duzu? Haiek gorerik jasanezinena dute.

Ileak tente, kleenexak eskuan, eta gozatzera edo sufriztera,

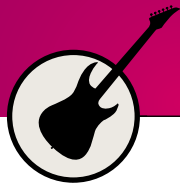
alde batetik edo bestetik begiratuta... Film honek duen gauzarik “bitxiena” da benetako gertaeretan oinarrituta dagoela!!!!

Bi lerrotan: guraso bakarrek familia, ama eta lau ume (nagusiak ez ditu 12 urte ere izango). Orainsu iritsi dira alokairuko etxebizitza batera. Amak gauzak oso argi uzten dizkie umei filmaren lehenengo hamabost minutuetan: berak ere “eskubidea du zoriontsu izateko eta bere bizitza izateko”. Hasieran denboraldi baterako alde egitea erabakitzen du, eta umeak haien kabuz bizitzen uztea, hori bai, gastuetarako dirua utzita. Berrito ere ihes egingo du, ohiko gastuetarako gutunazal batekin. Baina gero betiko alde egingo du, eta noski, dirua, ondasun suntsikor hori, kontsumitu egiten da.... Eta drama iristen da. Mutiko nagusia txikien kargu egiten, ondo orraztutako umeak, azkenean basati txikiak izango direnak, gaixotasunak... Eta ezin dugu gehiago kontatu.

Ikuspegi hiperrealista, kamera eskuetan (baliabide hau oso erabilgarria da, sinesgarritasun gehiago ematen dio berez guztiz sinestezina den istorioari).

Egia esan, zenbat eta larriago egon, txundituago eta nahasiago geratzen gara. Milaka xehetasun txiki eta gizatiarrek erakusten dute “ama” ez dagoela. Koreedak maisutasunez tartekatutako planoak, lasaitu barik dramatismo gehiago gehitzen dutenak (dirurik gabeko gutunazalaren lehen plano gogoratzen ari naiz, eszena dramatiko baten ostan). Bonba. Aktore goiztiarrak, bikainak guztiak. Izugarria.

Eragozpen bat, iraupen luzea, ez oso justifikatua, guztiz ez beharrezkoa den tarte hilen bat sortzen duelako. 2 ordu eta 20 sufritzen gehiegi da. Ordu erdi gutxiago izan balitz ere, ondo legoke. Hala ere, nahitaez ikustekoa.

DAUGHTERS OF ALBION – Idem

CD
14 abesti
(Now Sounds)

Hirurogeiko hamarkadaren amaierako bitxiak, nahiko ezezagunak, berrargitalpenak egiten dituzten etheen lanari esker berriz azaleratzen direnak. Besteak beste, etxe horien artean Now Sounds nabarmentzen da, Cherry Red britainiar label txiki eta dotorearen proiektuetako bat, Steve Stanleyk gidatua. Sasoi hartan mendebaldeko kostaldean izandako uholde sortzailetik ateratako bitxi erdi-ahaztuak berreskuratzen aritzen da –batez ere, baina ez modu eskusiboan-. Erritmo moderatuarekin, jarraipena egiteko erritmo egokiarekin, urtero hamar bat lan argitaratzen ditu, eta guztiak interesgarriak izaten dira pop amerikar klasikoaren zaleentzat.

Azken erreferentzien artean, hemen iruzkintzen ditugun biak. Lehenengoa hau, Greg Dempseyk eta Kathy Yessek (gerora Kathy Dalton izan zena) prestatutako proiektu suntsikorra. Biak elkarrekin aritzen ziren Gas Company folk-rock bandan aritu zirenetik Dave “Luff” Linden konpositorearekin eta Leon Russellekin batera. Azken hori garai hartan moldatzaile eta ekoizle hasiberria zen, eta geroago Ipar Amerikako musika-gizon ezinbestekoa bihurtu zen.

Guztien artean opera-poparen antzeko doinu harrigarri eta handizalea sortu zuten, agian garai hartan soilik posible zen esperimentu bat. Izan ere, urte iskanbilatsu haietan musikari apeta guztiak eskaintzen zitzaizkion. Disko bakarra izan zen, 1968an, eta orain urte hartan single

formatuan kaleratutako abesti pare batekin batera aurkezten da. Multzoa harrigarria da, jakingura pizten duten gauza asko ditu. Ahotsak, noski, oso zainduta daude –Now Sounds etxeak ateratzen duen material motak bereziki zaintzen du alderdi hori-, atentzioa ematen dute, baina instrumentazioa ere landuta dago; ekoizpena apur bat barrokoa da, baina ez dago oso kargatuta. Popean oso ohikoak ez diren xehe-tasun batzuk nabarmentzen dira: klarineta, kanpaiak, xilofonoa eta harpa agertzen dira azidotasun puntua duten gitarrekin batera. Hori gutxi balitz, letra adimentsuak, letrak oso adimentsuak dira, eta argitasun handiz hurbiltzen dira une giltzarri baten errealitate soziologiko eta politikora.

Abesti gehienak formatu eta iraupen klasikoak duten piezak dira, hiru minutu mitiko irauten dituzte. Eta soinu erreferenteen artean erraza da izen batzuk identifikatzea, hala nola Gary Lewis and the Playboys, Beach Boys (Pet Sounds), Burt Bacharach eta Mamas & the Papas. Ez da zaila, egia da, baina magikoa da osagai ezagunak konbinatu eta aurkezteko modua. Azalak iradokitzen duen libertinaje hippietik baino popetik askoz hurbilago dago. Asko eskertzen da berrargitalpen honek maisulan honi beste aukera bat ematea, lan hau, zoritxarrez, beste batzuekin batera, radarretatik kanpo geratu zen eta.

THE SERENDIPITY SINGERS – Love is a State of Mind

CD
22 temas
(Now Sounds)

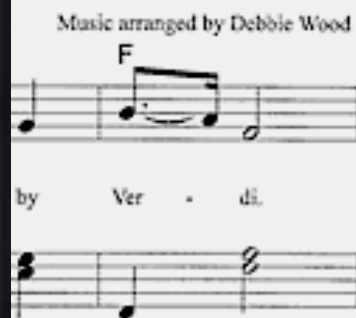
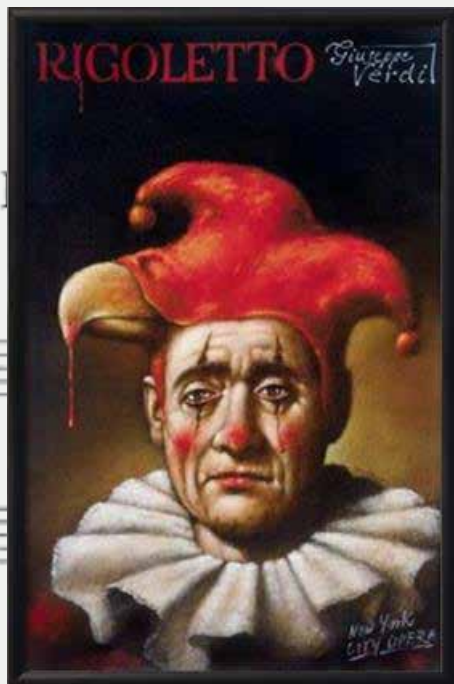
Steve Stanleyren etxeko katalogo berrian dagoen beste disko deigarri bat banda honi eskainitakoa da. 1963an sortu zen Coloradoko Unibertsitatean. Folk egiteko elkartu ziren –urte haietan, besteak beste, The New Christy Minstrels taldeen soinuak funtzionatzen zuen, Beatles taldea eta Dylan elektrikoak ekarri zuen big-bangaren aurretik-, baina hamarkada hartako musika zurrunbiloaren barruan haien burua berriz asmatzeko gai izan ziren. New Yorkera joan eta Greenwich Village dinamikoan finkatu ziren, eta inguru horretako musikariak hartu zituzten, hala nola Nick Holmes eta Peggy Santiglia (horrek aurretik The Angels nesken taldea osatu zuen). Azkenean sunshine-pop zoragarria egin zuten, esku artean daukagun hau. United Artists Records etxeak argitaratu zuen 1968ko maiatzean.

Lehenengoz agertu da formatu trinkoan, mono eta estereo nahasteak barnean bilduz eta bi tema estra, zehatz esanda, bere egunean Lp-an sartu ez zen singlea. Eta, nola ez, etxe horren

ikurra denez, jatorrizko grabazio masterrak berreskuratu ziren. Love Is A State Of Mind temak gogora ekartzen digu besteak beste Free Design taldeak egiten zuena –baita Spanky & our Gang taldeak ere, eta, berriro ere, Mamas & the Papas taldeak-, ahots-harmonien jaialdia, orkestrazio trinkoak babestuta, distortsio apur bat gitarretan –ez asko, baina bai antzeko beste talde batzuek errespetua izateko beste-, sitarra, eta pop psikodeliko asko. New Yorken grabatu zen, baina Kaliforniako soinuek zordun da. Konpositore ezagunen kantutegira jotzen du, hala nola Neil Diamondengana –“The Boat that I Row”-, Jack Holmesengana –Zeppelin taldea ere inspiratu zuen “Dazed & Confused” lanarekin- eta Lydia Wood indartsua. Musika garbia, abesti politak. Ziurrenik garrantzirik gabea historian izandako eragina kontuan hartzen badugu. Baina, poparen zale guztiek ondo dakitenez, gauza guztien gainetik –arrakasta eta eragina barne hartuta- melodia dago. Eta, esparru horretan, bikain egiten dute.

RIGOLETTO

13-14 denboraldiko bigarren izenburu moduan, “Tutto Verdi” programaren zortzigarren urtean apur bat aurrera eginez, Opera Lagunen Bilboko Elkarateak “Trilogía popular del maestro Verdi” izenekoaren hasierako lana taularatu du. Opera hori arrakasta handiz estreinatu zuten Veneziako Teatro de la Fenice-n 1851n, baina arazo handiak izan zituen argia ikusteko zentsura dela eta, ez-moraltzat eta lizuntzat hartu baitzuten. Ez zuten onartu protagonista, makurrena irudikatzen zuena, erregea izatea (jatorrizko obran hala zen). Beraz, akzioa Mantuara eraman behar izan zuten, eta lege-aginduz, protagonista erregea barik garrantzi handirik ez zuen dukea bihurtu zen.

Victor Hugoren “Le Roi s’ amuse” antzezlanean oinarrituta dago eta libretoa Francesco María Piaverena da. Operak preludioa eta hiru ekitaldi ditu eta Mantuako gorteko bufoi konkordun eta losintxari baten tragedia kontatzen du. Bufoiaren eginkizun bakarra duke lizunari irribarrea ateratzea da (dukeak herriko neskatxa birjina guztiak desohoratzen zituen, eta bere apeten aurka agertzen ziren guztiak espetxeratzen zituen). Azkenean, bufoiak bizi behar du bere alaba ere Mantuako dukearen, bere uga zabaren, biktima izatea. Lanetik ateratzen den mezua da txiroek eta deformatuek zoriontsu izateko aukera dutela soil-soilik boterearekin adeitsuak diren heinean, haien burua umiliatzea ere onartzen badute.

ABAO-OLBERen eta Lisboako Sao Carlos Antzoki Nazionalaren arteko koprodukzioaren eszenaratzea, ilunegia eta arropa egokiduna izateaz gain, ez zen oso egokia izan, batetik, lanaren argudioari jarraitu ahal izateko, eta bestetik, lanaren gaintetik abestea lortzeko; izan ere, drama hartzen duen gelak ia-ia 40º-ko inklinazioa du, eta bakarlariak eta abesbatzako kideek oreka ez galtzearen arduraz egon ziren interpretatzen zituzten rolen zailtasunari ondo heltzearen arduraz baino. Une batzuetan, ikusleak

pentsatuko zuen igoera-proba zail baten aurrean zegoela. Zoritarreko ginkana horren emaitza moduan, María José Montiel mezzosopranoa zauritu egin zen interpretazioan erori egin baitzen. Operaren hurrengo emanaldian beste bakarlari batek ordeztu behar izan zuen.

Eszenaratzearen atala amaitzeko, azpimarratzekoa da Emilio Sagi eszena-zuzendariak lanean sartu zuen anaien arteko intzestua. Artikulugilearen iritziz, istorio hori ez zen beharrezkoa inola ere.

Musikari dagokionez, pezoian, Miguel Ángel Gómez Martínez zuzendari granadarraren batuta “geldoa” geldoegi ibili zen, eta Bilboko Orkestra Sinfonikoak oso egokia ez zen tempo erabili behar izan zuen. Hala ere, eszenarekin oreka on eta egokia mantentzen jakin zuen.

Bakarlarien taldea bikaina izan zen. Batzuek buelta asko eman nahi dizkioten arren, operak esangura osoa lortzen du agertokian benetako abeslariak daudenean, eta OLBERen antzezpen honetan horrelakoak egon dira, eta lehen mailakoak gainera.

Ópera

Leo Nucci baritono italiarraren “Rigoletto” azken hamarkadetan ondoen egindakoa dela esaten da. 71 urteko gazte honi entzutea plazer bat da. Baritonoa entzun eta ikus-tea lirikaren garai handietara bidaia egitea da. Bere egin duen rola eskola magistralak erakutsi zuen ahots ederra daukala, Verdiren ukituekin, intentsitate handikoa eta igorpen handikoa ahotsaren hedadura osoan. Horrekin batera, interpretazio talentu handia erakutsi zuen bufoi patera antzezteko, kontraesan eta konplexutasun guztiekin, maltzurra dukearen aginduetara lan egiteko, eta aita babesle, beldurti eta maitekorra alabarekin. Interpretazio osoan gozatu egin zuen eta gaur egun ia-ia entzuten ez diren hiru nota altuei heldu zien. Bertaratuak txundituta geratu ziren, eta “vendetta, tremenda vendetta” ariaren bisak egin zituzten.

Ismael Jordi Jerezeko tenorrak, “Mantuako dukea” oso ondo interpretatu zuen, eszena-eginkizun egokiari eta ahots-tresna araztuari esker. Teknika perfektua eta ahots distiratsu eta argitsua ditu, eta baliabide askoko abeslaria dela erakutsi zuen, eta parte-hartze guztietan maila handia erakutsi zuen. Bereziki aipagarriak izan ziren lehen ekitaldiko “Questa o quella per me pari sono” eta “La donna é mobile” ariak, eta laugarren ekitaldiko “Bella figlia dell’amore” kuartettoa.

OLBEn debuta egin zuen Elena Mosuc soprano errumaniarraren “Gilda” harrigarria izan zen. Diba dela erakutsi zuen, ahots-zabalera handiko soprano lirikoaren dohain bikaineekin. Segurtasun handia erakutsi zuen teknika handia, ahoskera perfektua eta afinazioa oinarri hartuta, eta interpretazio osoan aktore eta abeslari moduan liluratu egin zuen. Bereziki aipagarria izan zen lehen ekitaldiko “Caro Nome”. Bertan izan ginenon oroimenean luzaroan iraungo du.

Nabarmentzekoak izan ziren baita ere María José Montiel Madrilgo mezzosopranoa, “Maddalena” interpretatuz, eta Felipe Bou brasildar baxua, “Sparafucile” interpretatuz. Azken horrek ahotsaren edertasunarekin erakutsi zuen zergatik den gure herrialdeko panorama lirikoko espainiar baxurik onena eta Bilboko Operaren Abesbatzako gizezkoen ataleko baxurik onena.

Laburbilduz, Bilbon ikusi diren interpretaziorik borobile-netakoa. OLBEn denboraldien oroitzapenera igaroko da. Gainera, OLBEn historia luzean hirugarren aldiz, aria baten bisa entzun zen.

“RIGOLETTO”

Aktoreen zerrenda:

Leo Nucci (b)
Elena Mosuc (s)
Ismael Jordi (t)
María José Montiel (m)
Felipe Bou (bj)

Bilboko Operaren Abesbatza;
Bilboko Orkestra Sinfonikoa

Eszena zuzendaritza:

Emilio Sagi
Musika zuzendaritza:
Miguel Angel Gómez Martínez
Palacio Euskalduna

Aldizkariko Kultur Eranskinak espazio ireki eta anizkuna izan nahi du. Edozein kritika, iradokizun eta ekarpen eskertuko da: kultura@icasv-bilbao.com

El Suplemento Cultural de *El Boletín* pretende ser un espacio abierto y plural. Cualquier crítica, sugerencia y aportación es bienvenida: kultura@icasv-bilbao.com

Un nuevo concepto en servicios de investigación jurídica

http://promos.vlex.com/nuevo_vlex/

vLex es ahora una herramienta más rápida, más fácil de usar y que le permitirá estar siempre al día de las novedades legislativas sin esfuerzo.

Con el nuevo vLex podrá:

- Acceder a las **novedades legislativas de su interés seleccionadas** para usted
- Consultar sus **documentos desde smartphones o tabletas**
- **Anotar comentarios** en los documentos y marcarlos para encontrarlos rápidamente
- Realizar **búsquedas complejas muy fácilmente**
- **Mejorar su productividad** a través del sistema de carpetas y favoritos

Contacte con su distribuidor 944255220

laleydigital.es

INTEGRA

La única aplicación
que une sus 3 herramientas de trabajo
Word, Outlook y laleydigital.es

CÓMODO: Encuentre todo lo que necesita de laleydigital.es sin salir de su Word® u Outlook®

SEGURO: Copie y pegue los contenidos de laleydigital.es en su documento desde una única pantalla

EFICIENTE: Enriquezca sus escritos generando links automáticos de sus citas de legislación y jurisprudencia

DESCUBRA TODAS
LAS FUNCIONALIDADES
DE INTEGRA EN:

laleydigital.laley.es/Integra

Con la colaboración de:

INTEGRA

Una ventaja más por ser
cliente de laleydigital.es

DESCÁRGUESE INTEGRA en laleydigital.laley.es/Integra

Si aún no es cliente de
laleydigital.es

Ahora le damos la oportunidad
de probarla

¡ENTRE YA!